

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2012

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	1
Tuloslaskelma ja tase	10
Rahavirtalaskelma	11
Oman pääoman muutoslaskelma	12
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	13
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	14
Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet	23
Laatimisperiaatteen muutos	31
Allekirjoitukset	46
Tilintarkastuskertomus	47

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (OPA) luottokanta kasvoi 8 678 miljoonaan euroon (7 535)¹. Yhtiön luottokantaa kasvatettiin helmi-, maaliskuu-, touko- ja lokakuussa merkittävästi ostamalla asuntovakuudellisia luottoja OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeista OPAn taseeseen. Toukokuussa OPA laski liikkeeseen nimellisarvoltaan 1 250 miljoonan euron kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan, jonka laina-aika on viisi vuotta. Elokuussa OPA laski liikkeeseen kaksi viisivuotista Private Placement -tyyppistä kiinteistövakuudellista joukkovelkakirjalainaa, toinen nimellisarvoltaan 25 miljoonaa euroa ja toinen nimellisarvoltaan 75 miljoonaa euroa. Marraskuussa OPA laski liikkeeseen yhden kaksitoistavuotisen Private Placement -tyyppisen kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan, joka on nimellisarvoltaan 115 miljoonaa euroa. Joulukuussa OPA laski liikkeeseen kaksi kuusivuotista Private Placement -tyyppistä kiinteistövakuudellista joukkovelkakirjalainaa, kumpikin nimellisarvoltaan 50 miljoonaa euroa.

OPA osana OP-Pohjola-ryhmää

OPA kuuluu OP-Pohjola-ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP-Pohjola osk:sta tytäryhtiöineen, OP-Pohjola osk toimii koko OP-Pohjola-ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OPA on OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama tytäryhtiö ja sen jäsenluottolaitos. OP-Pohjola osk ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat osuuspankkien yhteenliittymän, josta säädetään laissa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja laissa talletuspankkien yhteenliittymästä. Lakien mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu yhteisvastuun piiriin.

OPA on asuntorahoitukseen erikoistunut kiinnitysluottopankki, jonka toiminta-ajatuksena on joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskulla hankkia OP-Pohjola-ryhmään edullista jälleenrahoitusta joukkovelkakirjalainamarkkinoilta. OPAlla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa. OPA laskee liikkeeseen laissa kiinnitysluottopankkitoiminnasta säädeltyjä kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja.

Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA pääsääntöisesti ostaa OP-Pohjola osk:n jäsenpankeilta. Asiamiehesopimuksen tehneet osuuspankit ja Helsingin OP Pankki Oyj voivat myös OPAn asettamien ehtojen puitteissa myöntää luottoja suoraan asiakkailleen OPAn lukuun. Asiamiespankit myös hoitavat asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vuonna 2012 ja jäi viime vuosikymmenen keskiarvoa hitaammaksi. Talouskehitys oli runsaan epävarmuuden värittämää ja epätasaista. Yhdysvalloissa talous kasvoi kohtuullisesti ja työllisyys parani. Euroalue vajosi lievään taantumaan.

Euroalueen velkakriisi sävytti edelleen rahoitusmarkkinoiden kehitystä. Epävarmuus lisääntyi alkukesällä Kreikan vaalien seurauksena. Vuoden jälkipuoliskolla pahimmat velkakriisihuolet hälvenivät Euroopan keskuspankin ilmoittettua valtiolainaosto-ohjelmastaan.

EKP laski ohjauskorkonsa 0,75 prosenttiin ja lisäsi alkuvuonna voimakkaasti markkinoiden likviditeettiä poikkeuksellisilla pitkäaikaisilla rahoitusoperaatioilla. Markkinakorot laskivat vuoden aikana ennätysalas.

1) Suluissa on vertailuluku vuodelta 2011. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2011 luku. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätöksen (31.12.2011) luku.

Suomen talouskehitys jäi heikoksi vuonna 2012. Hyvän ensimmäisen neljänneksen jälkeen talouden toimeliaisuus vaimeni vuoden mittaan. Kotitalouksien kulutus tuki talouskasvua. Sen sijaan vienti ja investoinnit olivat vaisuja. Hidastuneen talouskasvun seurauksena työttömyys alkoi nousta loppuvuonna. Asuntojen hinnat nousivat muutaman prosentin, mutta asuntokauppa ja -rakentaminen vähenivät hieman.

Pankkien kotitalous- ja yritysluottokantojen kasvu jatkui Suomessa muuhun euroalueeseen verrattuna vakaana. Luottokannan kasvu kuitenkin hidastui loppuvuonna heikentyneiden talousnäkömyiden seurauksena. Talletuskannan kasvu hiipui korkojen laskun ja rahoitusmarkkinoiden elpymisen myötä. Markkinoiden elpyminen siivitti myös rahastopääomat ja vakuutussäästöt vahvaan nousuun.

Tuloskehitys

OPAn keskeiset tuloserät kehittyivät vuonna 2012 seuraavasti:

Tuhatta euroa	1-12/2012	1-12/2011
Tuotot		
Korkokate	29 884	24 147
Palkkiotuotot, netto	-11 992	-10 207
Kaupankäynnin nettotuotot	0	0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-186	487
Liiketoiminnan muut tuotot	0	5
Yhteensä	17 707	14 432
Kulut		
Henkilöstökulut	400	278
Muut hallintokulut	1 586	2 054
Liiketoiminnan muut kulut	1 459	1 396
Yhteensä	3 445	3 728
Saamisten arvonalentumiset	-53	-359
Tulos ennen veroja	14 209	10 345

Koko vuoden tulos ennen veroja oli 14 209 tuhatta euroa (10 345). Korkokate kasvoi 29 884 tuhanteen euroon (24 147). Korkokatetta kasvatti luottokannan kasvu. Tulosta pienensi luottokannasta kirjatut saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset 53 tuhatta euroa. Pankin kulut laskivat tilikaudella 3 445 tuhanteen euroon (3 728).

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

OPAn taseen loppusumma oli vuoden lopussa 9 128 miljoonaa euroa (7 912). Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä

Milj. euroa	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Tase	9 128	7 912	5 191
Saamiset asiakkailta	8 678	7 535	5 008
Saamiset luottolaitoksilta	53	82	62
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 110	5 423	3 287
Velat luottolaitoksille	2 570	2 070	1 640
Oma pääoma	325	256	159
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	8	4	10

Pankin luottokanta kasvoi 8 678 miljoonaan euroon (7 535). Tilikauden aikana luottokantaa kasvatettiin ostamalla asuntoluottoja OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeista yhteensä 2 445 miljoonalla eurolla.

Kotitalouksien osuus luottokannasta oli joulukuun lopussa 99,6 prosenttia (99,3) ja yhteisöasiakkaiden 0,4 prosentti (0,7). OP:lla oli vuoden lopussa järjestämättömiä saamia yhteensä 2,9 miljoonaa euroa (2,1). Tilikauden aikana kirjattu yksi saamiskohtainen arvonalentuminen on saatu takauksen perusteella täysimääräisesti takaisin.

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 6 110 miljoonaa euroa (5 423). Toukokuussa OPA laski liikkeeseen seitsemännen kansainvälisille pääomamarkkinoille suunnatun kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainansa, jonka nimellisarvo on 1 250 miljoonaa euroa. Moody's Investor Services ja Standard & Poor's Rating Services myönsivät kesäkuussa liikkeeseen lasketulle joukkovelkakirjalainalle parhaan luottokelpoisuusluokituksensa (Aaa ja AAA).

OPA laski liikkeeseen elokuussa kaksi Private Placement -tyyppistä joukkovelkakirjalainaa, joiden nimellisarvot ovat 25 miljoonaa euroa ja 75 miljoonaa euroa. Marraskuussa OPA laski liikkeeseen yhden nimellisarvoltaan 115 miljoonan euron Private Placement -tyyppisen kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan. Joulukuussa OPA laski liikkeeseen kaksi Private Placement -tyyppistä kiinteistövakuudellista joukkovelkakirjalainaa, joiden kummankin nimellisarvo on 50 miljoonaa euroa.

Kesäkuussa erääntyi vuonna 2007 liikkeeseen laskettu, nimellisarvoltaan 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalainojen lisäksi OPA rahoitti toimintaansa Pohjola Pankki Oyj:stä nostetuilla rahoitusluotoilla. Katsauskauden lopussa rahoitusluottojen määrä oli 2 570 miljoonaa euroa (2 070).

Oman pääoman määrä kasvoi 325 miljoonaan euroon (256). Omaa pääomaa kasvatettiin maaliskuussa 30 miljoonalla eurolla, toukokuussa 20 miljoonalla eurolla ja joulukuussa 10 miljoonalla eurolla OP-Pohjola osk:n tehtyä yhtiöön lisäsiijoituksia. Kertyneet voittovarot olivat tilikauden päättyessä 30 miljoonaa euroa (21).

OPA on suojannut asuntolainakantansa korkorisikin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjalainojen kiinteät korot lyhyisiin markkinakorkoihin. OPAn korkojohdannaisportfolio oli yhteensä 15 862 miljoonaa euroa (14 409). Kaikki johdannaisopimukset on solmittu suojaustarkoituksessa. Kaikkien johdannaisopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

Omat varat ja vakavaraisuus

OPAn vakavaraisuussuhde oli joulukuun lopussa 9,2 prosenttia. Vakavaraisuussuhde ennen nk. Basel I lattiaa oli 41,9 prosenttia. Oma pääoma kasvoi maaliskuussa 30 miljoonalla, toukokuussa 20 miljoonalla ja joulukuussa 10 miljoonalla eurolla OP-Pohjola Osk:n tehtyä yhtiön lisäsijoituksia. Toukokuussa OPA lunasti takaisin vuonna 2007 liikkeeseen laskemansa, toissijaisiin omiin varoihin luetun debentuurilainan, jonka nimellisarvo oli 20 miljoonaa euroa.

OPAn vakavaraisuus lasketaan Basel II -säännösten mukaisesti. Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan käyttämällä luottoriskin sisäisten luokitusten menetelmää. Operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP-Pohjola-ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätös on luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

OPAn omat varat ja vakavaraisuus ovat muuttuneet vuoden aikana seuraavasti:

OMAT VARAT, tuhatta euroa	31.12.2012	31.12.2011
Oma pääoma	324 964	256 475
Aineettomat hyödykkeet	-1 101	-587
Eläkevastuun ylikate	-13	-248
Suunniteltu voitonjako	-2 001	-2 001
Arvon alentumiset – odotetut tappiot alijäämä	-3 705	-3 937
Muiden Tier 1 –varojen alijäämä	-3 705	-
Core Tier 1 omat varat	314 440	249 703
Toissijaisten omien varojen alijäämä	-3 705	-
Siirto core tier 1 omiin varoihin	3 705	-
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	314 440	249 703
Debentuurilainat	-	20 000
Arvon alentumiset – odotetut tappiot alijäämä	-3 705	-3 937
Siirto ensisijaisiin omiin varoihin	3 705	-
Toissijaiset omat varat (Tier 2)	-	16 063
Omat varat yhteensä	314 440	265 765
Vakavaraisuussuhde, %	9,2	9,0
Ensisijaisten omien varojen (Tier 1) suhde riskipainotettuihin sitoumuksiin	9,2	8,5
Core Tier 1 -vakavaraisuussuhde	9,2	8,5
Vakavaraisuus ennen IRBA siirtymäsäännöksiä		
Vakavaraisuussuhde, %	41,9	40,4
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	41,9	40,0
Core Tier 1 -vakavaraisuussuhde	41,9	40,0

Omiin varoihin ei ole luettu IFRS-periaatteiden mukaisten eläkevastuiden ja niiden katteena olevien omaisuuserien arvostamisesta aiheutuvaa omien pääomien lisäystä. Lisäksi omista varoista on vähennetty aineettomien hyödykkeiden määrä. Alijäämä arvonalennusten ja odotettujen tappioiden erotuksesta on yhteensä 7,4 miljoonaa euroa.

Riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset, tuhatta euroa	31.12.2012	31.12.2011
Saamiset ja sijoitukset	731 655	644 703
Taseen ulkopuoliset erät	4 185	2 063
Markkinariski	-	-
Operatiivinen riski	14 043	10 490
Siirtymäkauden vaatimus (Basel I lattia)	2 656 632	2 283 433
Riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 407 573	2 940 688

Riskipainotettujen sitoumusten määrän kasvu johtui luottokannan kasvusta. Noin 80 prosenttia riskipainotetuista eristä muodostui IRBA siirtymäsäännöksen mukaisesta vaatimuksesta.

Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Ensisijaisilla omilla varoilla lasketun vakavaraisuussuhteen alaraja on 4 prosenttia.

Omien varojen vaatimuksen kasvu johtui luottokannan kasvusta.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä / Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä x 8 %

Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %

Ensisijaiset omat varat yhteensä / Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä x 8 %

Yhteisvastuu ja yhteisturva

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaan osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä. Osuuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. OP-Pohjola osk ja sen jäsenpankit vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista. OP-Pohjola osk:n jäseniä olivat katsauskauden lopussa OP-Pohjola-ryhmän 196 osuuspankkia sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Kotipankki Oyj. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu yhteisvastuun piiriin.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa

Kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjan haltijalla on lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta 25 §:n mukaisesti OPAn selvitystilassa tai konkurssissa estämättä oikeus saada suoritus koko joukkovelkakirjalainan laina-ajalta sopimusehtojen mukaisesti joukkovelkakirjalainan vakuudeksi merkityistä varoista ennen muita saatavia.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2012	2011	2010
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,7	3,7	2,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,13	0,12	0,07
Omavaraisuusaste, %	3,56	3,2	3,1
Kulujen suhde tuottoihin, %	19	26	39

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulujen suhde tuottoihin, %

$$\frac{\text{Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu.

Riskienhallinta

OPAn hallitus on vahvistanut pankille vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet ja toimintaohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. OP-Pohjola osk ohjaa ja valvoo kaikkien OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yritysten, kuten OPAn riskienhallintaa.

OPA altistuu toiminnassaan luotto-, likviditeetti-, markkina- ja operatiivisille riskeille. OP-Pohjola osk on asettanut OPAn vakavaraisuudelle sekä luotto- ja markkinariskeille riskilimiitit. Pankin hallitus on vahvistanut riskienhallintaa koskevat periaatteet ja ohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Hallitus valvoo riskienhallintaa ja seuraa säännöllisesti pankin riskinkantokykyä ja riskitilannetta. Pankin johto vastaa riskienhallinnan toteutuksesta hallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti sekä raportoi hallitukselle ja OP-Pohjola osk:lle säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta. Kokonaisuutena pankin suhtautuminen riskinottoon on maltillista.

Riskinkantokyky

OPAn riskinkantokyky säilyi voimakkaasta kasvusta huolimatta hyvällä tasolla kertyneiden voittovarojen ja OP-Pohjola osk:n tekemien pääomasijoitusten johdosta. Vakavaraisuussuhde oli 9,2 prosenttia. Oman pääoman tuotto oli 3,7 prosenttia (3,7).

OPAn vakavaraisuutta ei pyritä turvaamaan voittovaroja kerryttämällä, vaan OP-Pohjola osk turvaa OPAn vakavaraisuuden. Kannattavuustasoon vaikuttaa OPAn hoitopalkkiopolitiikka. Palveluyhtiönä OPA ei pyri maksimoimaan tulostaan, vaan omistajan asettaman minimitason ylittävä kannattavuuspotentiaali ohjataan osuuspankeille annettaviin hoitopalkkioihin.

Luottoriskiasema

OPAn luottokanta oli tilikauden lopussa 8 678 miljoonaa euroa. Luottokannan laatu on korkea. Tilikauden lopussa OPAlla oli 53 järjestämätöntä luottoa pääoma-arvoltaan yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Pankki ei ole kirjannut merkittäviä arvonalentumisia tällä eikä aikaisemmillä tilikausilla.

Kiinnitysluottopankkina OPA voi myöntää luottoja vain laissa määritellyjä vakuuksia vastaan. Toisaalta myös OPAn luotonmyöntökriteerit tukevat luottokannan laadun säilymistä korkeana. Käytetyt kriteerit ovat OP-Pohjola-ryhmässä yleisesti käytettyjä kriteerejä tiukemmat.

Pankin luottoasiakkaat ovat yksityishenkilöitä ja asuntoyhteisöjä. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylittäisi luottolaitoslain asettaman 25 prosentin rajan pankin omista varoista. Viiden suurimman asiakaskokonaisuuden asiakasriskien yhteismäärä oli 2,0 prosenttia pankin omista varoista.

Luottokannan hajaantuneisuuden ja turvaavien vakuuksien ansiosta OPAn luottoriskiasema on erittäin vakaa.

Markkinariskit ja likviditeettiriski

Markkinariskeihin sisällytetään taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriski, hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottosprediriski ja markkinoiden likviditeettiriski. OPAssa ei ole valuuttakurssi-, luottospredi-, osake-, hyödyke-, kiinteistö- tai volatilititeettiriskejä. Pankin käyttämät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskien seurantamenetelmät on määritelty hallituksen vahvistamassa markkinariskien hallinnan toimintaohjeessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. OPA on [suojautunut](#) korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki.

Likviditeettiriskin hallinnan tarkoituksena on turvata pankin kyky suoriutua maksuvelvoitteista vaarantamatta liiketoiminnan jatkuvuutta, kannattavuutta tai vakavaraisuutta. OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja rakenteellista rahoitusriskiasemaa seurataan säännöllisesti osana yhtiön vakavaraisuuden hallintaprosessia.

OPAn hallitus seuraa asettamiensa rajojen puitteissa säännöllisesti pankin korko- ja rahoitusriskiasemaa.

Pankin korko- ja rahoitusriskinottoa on rajoitettu myös kiinnitysluottopankkilain säännöksissä. Lain mukaan kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevista luotoista minkä tahansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen yhteenlaskettu määrä on oltava suurempi kuin kiinteistövakuudellisille jvk-lainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Lisäksi kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksuaika on oltava lyhyempi kuin niiden vakuutena olevien varojen jäljellä oleva keskijuoksuaika. OPAn toiminta on koko tilikauden ajan ollut sekä korkovirta- että juoksuaikatarkastelun osalta lainmukaista.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä. Operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyttä. Operatiiviset riskit arvioidaan säännöllisesti ja riskitilanne raportoidaan hallitukselle kokonaisuutena kerran vuodessa. Vuonna 2012 operatiivisista riskeistä pankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät

OPAn palveluksessa oli katsauskauden lopussa kuusi henkilöä. Pankki ostaa kaikki keskeiset tukipalvelut OP-Pohjola osk:lta ja sen konserniyhtiöiltä, mikä vähentää pankin oman henkilöstön tarvetta.

OPA kuuluu OP-Pohjola-ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Henkilöstörahasto on työntekijöiden pitkän tähtäimen palkitsemismuoto. Pankki maksaa henkilöstörahastolle voittopalkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahastosuusia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Hallinto

OPA on OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama kiinnitysluottopankki.

Hallitus

Hallitus johtaa OPAn toimintaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on huolehtia pankin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain mukaan eivät kuulu varsinaiselle yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus päättää pankin strategiasta ja keskeisistä liiketoimintatavoitteista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään 3 ja enintään 8 jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 7. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi alkaa valinnasta päättäneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy uuden hallituksen valinnan toimittavan yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 11.

Maaliskuussa järjestetty yhtiökokous vahvisti uuden hallituksen kokoonpanon. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin toimitusjohtaja Lars Björklöf Osuuspankki Raaseporista. Hallituksesta jäivät pois toimitusjohtaja Heikki Kananen Mäntsälän Osuuspankista ja Mikko Rosenlund Tampereen Seudun Osuuspankista. Hallituksen kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: Harri Luhtala
Varapuheenjohtaja: Elina Ronkanen-Minogue
Jäsenet: Sakari Haapakoski
Mika Helin

Hanno Hirvinen
Lars Björklöf
Mikko Hyttinen

Talousjohtaja, OP-Pohjola osk
Tasehallintajohtaja, OP-Pohjola osk
Pankinjohtaja, Oulun Osuuspankki
Varatoimitusjohtaja, Hämeenlinnan Seudun Op
Pankinjohtaja, Pohjola Pankki Oyj
Toimitusjohtaja, Osuuspankki Raasepori
Pankinjohtaja, OP-Pohjola osk

Toimitusjohtaja

OPAn toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

OPAn toimitusjohtaja on Lauri Iloniemi.

Erillinen selvitys OPAn hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavissa internet-osoitteesta op.fi.

Tarkastustoiminta

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin vuoden 2012 yhtiökokouksessa KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana on toiminut KHT Juha-Pekka Mylen.

Pankin sisäisen tarkastuksen hoitaa OP-Pohjola osk:n sisäinen tarkastus.

Tulevaisuuden näkymät

Voimassaoleva joukkovelkakirjalainaohjelma mahdollistaa uusien kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskun vuonna 2013. Pankin vakavaraisuuden arvioidaan pysyvän vahvana, riskiaseman vakaana sekä luottosalkun laadun vahvana.

HALLITUKSEN ESITYS VUOSITULOKSEN KÄSITTELEMISESTÄ

OP-Asuntoluottopankin oma pääoma 31.12.2012:

+ Osakepääoma	60 000 000,00
+ Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	235 000 000,00
+ Tuloslaskelman mukainen tilikauden voitto	10 730 624,19
+ Edellisten tilikausien tulos	19 233 136,49
Yhteensä	324 963 760,68

Jakokelpoiset varat olivat 265 183 647,63 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 26,12 euroa osakkeelta eli yhteensä 2 000 583,04 euroa. Osingonjaon jälkeen voitonjakokelpoiset varat ovat 263 183 064,59 euroa.

TULOSLASKELMA

Euroa	Liitetieto	2012	2011
Korkotuotot		121 246 296,89	133 180 210,08
Korkokulut		91 361 886,26	109 033 688,09
Korkokate	4	29 884 410,63	24 146 521,99
Saamisten arvonalentumiset		-53 124,08	-358 534,02
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	-11 991 774,61	-10 206 743,40
Kaupankäynnin nettotuotot	6	-274,49	-439,25
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	-185 693,31	486 982,05
Liiketoiminnan muut tuotot	8	314,90	5 208,33
Henkilöstökulut	9	399 875,71	278 306,49
Muut hallintokulut	10	1 586 022,32	2 053 940,59
Liiketoiminnan muut kulut	11	1 459 104,01	1 395 928,78
Tulos ennen veroja		14 208 857,00	10 344 819,84
Tuloverot	12	3 478 232,81	2 686 857,15
Tilikauden voitto		10 730 624,19	7 657 962,69

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n laaja tuloslaskelma

Tilikauden voitto	10 730 624,19	7 657 962,69
Muut laajan tuloksen erät	-37 674,49	-32 070,86
Tilikauden laaja tulos yhteensä	10 692 949,70	7 625 891,83

Tulos/osake (EPS), eur

140,10

99,98

Tilikauden tulos / osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana

TASE

Euroa	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011	1.1.2011
Saamiset luottolaitoksilta	13	53 299 931,54	82 434 423,44	61 672 897,48
Johdannaissopimukset	14	318 472 631,00	198 380 068,59	71 255 402,44
Saamiset asiakkailta	15	8 677 651 909,49	7 534 557 449,50	5 008 381 179,40
Sijoitusomaisuus	16	17 000,00	17 000,00	17 000,00
Aineettomat hyödykkeet	17	1 100 702,26	586 890,21	913 546,18
Aineelliset hyödykkeet	18	-	-	3 169,63
Muut varat	19	77 854 034,15	96 059 543,31	48 583 058,53
Verosaamiset	24	34 848,56	12 756,22	-
Varat yhteensä		9 128 431 057,00	7 912 048 131,27	5 190 826 253,66
Velat luottolaitoksille	20	2 570 000 000,00	2 070 000 000,00	1 640 000 000,00
Johdannaissopimukset	21	16 382 018,60	11 212 391,67	21 835 298,29
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22	6 109 687 119,95	5 423 084 664,10	3 286 746 721,13
Varaukset ja muut velat	23	106 963 561,33	131 212 806,10	63 310 822,38
Verovelat	24	434 596,44	266 875,38	287 909,67
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25	-	20 000 000,00	20 000 000,00
Velat yhteensä		8 803 467 296,32	7 655 776 737,25	5 032 180 751,47
Oma pääoma				
Omistajien osuus				
Osakepääoma		60 000 000,00	60 000 000,00	60 000 000,00
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		235 000 000,00	175 000 000,00	85 000 000,00
Kertyneet voittovarot		29 963 760,68	21 271 394,02	13 645 502,19
Oma pääoma yhteensä	26	324 963 760,68	256 271 394,02	158 645 502,19
Velat ja oma pääoma yhteensä		9 128 431 057,00	7 912 048 131,27	5 190 826 253,66

RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta €	2012	2011
Liiketoiminnan rahavirta		
Laaja tulos	10 693	7 626
Oikaisut kauden voittoon	3 390	3 146
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 245 004	-2 700 801
Saamiset luottolaitoksilta	-	-
Johdannaissopimukset	-127 846	-127 125
Saamiset asiakkailta	-1 135 341	-2 526 176
Muut varat	18 183	-47 500
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	600 673	629 908
Velat luottolaitoksille	500 000	430 000
Johdannaissopimukset	127 846	134 824
Varaukset ja muut velat	-24 119	67 798
Maksetut tuloverot	-3 054	-2 715
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-630 247	-2 060 121
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-813	-8
B. Investointien rahavirta yhteensä	-813	-8
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	1 563 926	1 990 891
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-1 020 000	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, lisäykset	60 000	90 000
Maksetut osingot	-2 001	-
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	601 925	2 080 891
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-29 134	20 762
Rahavarat tilikauden alussa	82 434	61 673
Rahavarat tilikauden lopussa	53 300	82 434
Kauden voittoon tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Poistot	299	338
Verot	3 054	2 779
Muut	38	29
Oikaisut yhteensä	3 390	3 146

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA						
Tuhatta €						
			Osakepääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011, vanha laatimisperiaate	26		60 000	85 000	13 799	158 799
Laatimisperiaatteen muutos IAS 19					-153	-153
Oma pääoma 1.1.2011, uusi laatimisperiaate			60 000	85 000	13 646	158 646
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto			-	90 000	-	90 000
Tilikauden laaja tulos			-	-	7 655	7 655
Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus tilikauden laajaan tulokseen				-	-29	-29
Voitonjako			-	-	-	-
Oma pääoma 31.12.2011			60 000	175 000	21 271	256 271
			Osakepääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	26		60 000	175 000	21 271	256 271
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto			-	60 000	-	60 000
Tilikauden laaja tulos			-	-	10 693	10 693
Voitonjako			-	-	-2 001	-2 001
Oma pääoma 31.12.2012			60 000	235 000	29 964	324 964

Liitetietojen sisällysluettelo

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Riskienhallinnan periaatteet
3. Laatimisperiaatteen muutos

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

4. Korkotuotot ja -kulut
5. Palkkiotuotot ja -kulut, netto
6. Kaupankäynnin nettotuotot
7. Sijoitustoiminnan nettotuotot
8. Liiketoiminnan muut tuotot
9. Henkilöstökulut
10. Muut hallintokulut
11. Liiketoiminnan muut kulut
12. Tuloverot

Tasetta koskevat liitetiedot

13. Saamiset luottolaitoksilta
14. Johdannaissopimukset
15. Saamiset asiakkailta
16. Sijoitusomaisuus
17. Aineettomat hyödykkeet
18. Aineelliset hyödykkeet
19. Muut varat
20. Velat luottolaitoksille
21. Johdannaissopimukset
22. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
23. Varaukset ja muut velat
24. Verovelat
25. Velat, joilla on huonompi etuoikeus
26. Oma pääoma
27. Taseen luokittelu
28. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Vastuusitoumuksia ja johdannaissopimuksia koskevat liitetiedot

29. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
30. Vuokrasopimukset
31. Johdannaissopimukset

Muut liitetiedot

32. Henkilöstö ja lähipiiri
33. Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä
34. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Riskienhallinnan liitetiedot

35. Omat varat ja vakavaraisuus
36. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot
37. Vastuut
38. Vastuut sektoreittain
39. Luottoriskit
40. Vastuut luottokelpoisuusluokittain
41. Varainhankinnan rakenne
42. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
43. Rahoitusriski
44. Rahoitusvarojen ja -velkojen alle vuoden maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
45. Korkoriski
46. Kiinteistöriski

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on kiinnitysluottopankkitoimintaa Suomessa harjoittava luottolaitos.

Pankki on osa osuuspankkien yhteenliittymää (OP-Pohjola-ryhmä), jossa OP-Pohjola osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista.

OP-Pohjola-ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaa keskusyhteisöstä erillinen, OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama palveluyhtiö OP-Palvelut Oy. OP-Pohjola osk toimii koko OP-Pohjola-ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OP-Pohjola osk on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta. Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja talletuspankkien yhteenliittymästä annettujen lakien mukaisesti OP-Pohjola osk:n johtokunnan on vahvistettava sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista.

OP-Asuntoluottopankin kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 1b, PL 308, 00101 Helsinki.

Jäljennös Op-Asuntoluottopankki Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön pääkonttorista käyntiosoitteesta Vääksyntie 4 PL 308, 00101 Helsinki.

Pankin hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 6.2.2013.

LAATIMISPERUSTA

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2012. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti.

OP-Asuntoluottopankki otti vuonna 2012 käyttöön seuraavat IFRS standardit, tulkinnat ja optiot:

OP-Asuntoluottopankki päätti vuoden 2012 alusta lähtien vapaaehtoisesti luopua ns. putkimenetelmän käytöstä etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. Nyt käyttöön otetun IAS 19 kirjaamistavan mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot muihin laajan tuloksen eriin näitä voittoja ja tappioita ei siirretä tulosvaikutteisesti enää myöhemmillä tilikausilla.

Seuraavilla käyttöön otetuilla standardeilla ei ole ollut olennaista vaikutusta OP-Asuntoluottopankin tilinpäätökseen:

- Muutos IAS 12 Tuloverot (voimaan 1.1.2012)
- Muutos IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot: "rahoitusvarojen siirrot" (voimaan 1.1.2012)

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, myytävissä olevia rahoitusvaroja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa sekä velaksi luokiteltuja osakepalkkioita.

Tuloslaskelman ja taseen luvut esitetään euroina ja sentteinä, muut tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Johdon arvioita ja harkintaa edellyttäviä laatimisperiaatteita on käsitelty

jäljempänä yksityiskohtaisemmin kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät".

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioina tuloslaskelman erään Kaupankäynnin nettotuotot.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se rahamäärä, johon omaisuuserä voitaisiin vaihtaa tai jolla velka voitaisiin suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten metodiikkojen kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri tasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikuttaisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman seurauksena ja tällä on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin.

Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää mm:

- merkittävää heikkenemistä liikkeeseenlaskijan tuloksessa, luottoluokituksessa, taseessa, maksukäyttäytymisessä tai liiketoimintasuunnitelmissa sekä epäedullisia muutoksia liikkeeseenlaskijan taloudellisessa tai toiminnallisessa ympäristössä
- bona fide tarjousta ostaa sama tai samanlainen sijoitus markkinoilta alle hankinta-arvon
- tapahtumia tai olosuhteita, jotka heikentävät merkittävästi liikkeeseenlaskijan toimintamahdollisuuksia ja jatkuvuutta (going concern), esim. toiminnasta aiheutuneet negatiiviset kassavirrat, pääomien riittämättömyys, käyttöpääoman vähäisyys
- velallisen sopimusrikkomusta
- velalliselle annettua myönnytystä
- aikaisemmin kirjattua arvonaleennusta
- rahoitusinstrumentin toimivien markkinoiden häviämistä

Oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen alle sen hankintamenon on objektiivinen näyttö arvonalentumisesta.

Arvonalentumisten kirjaamista on käsitelty tarkemmin eri rahoitusinstrumenttiryhmien kohdalla.

Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja kirjaaminen taseessa

Rahoitusvarat ja -velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään saakka pidettäviin sijoituksiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä muihin rahoitusvelkoihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, eräpäivään asti pidettävien sijoitusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä eli päivänä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä. Lainat ja muut saamiset kirjataan taseeseen sinä päivänä, jolloin asiakas nostaa lainan.

Rahoitusvaroja ja -velkoja ei netoteta, jollei niiden kuittaamiseen ole lakisääteistä oikeutta ja jollei kuittausta aiota käyttää.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osilta. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia tase-eriä ovat kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat. Näitä viime mainittuja yhtiössä ei ole.

Kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin kuuluvat saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu tarkoituksena hyötyä lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä käsitellään myös kaikki johdannaissopimukset paitsi tehokkaaseen suojaussuhteeseen määritetyt johdannaissopimukset.

Kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset arvostetaan taseessa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja saamisiksi luokitellut rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaissopimukseen kuuluvia rahoitusvaroja, joilla on kiinteät tai määriteltävissä olevat maksuvirrat ja joita ei noteerata aktiivisilla markkinoilla.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa hankintamenoon, joka on annettun vastikkeen käypä arvo, johon on lisätty välittömästi kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamiskohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Muilta osin arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamisryhmäkohtaisesti.

Arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä sen jälkeen, kun saaminen alun perin kirjattiin taseeseen. Saamisen arvo on alentunut, jos siitä kertyvät tulevat rahavirrat – vakuuden käypä arvo huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton ja sen maksamattomien korkojen kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa. Arvonalentumisena kirjataan lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman kerrytettävissä olevan rahavirran erotus. Lainat ja saamiset -ryhmään luokiteltujen saamistodistusten arvonalentumisena kirjataan saamistodistuksen kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman arvioidun kerrytettävissä olevan rahavirran erotus.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumistarkastelua varten saamiset jaetaan luottoriskin mukaisiin luottoluokkiin. Kustakin luottoluokasta kirjataan ryhmäkohtainen arvonalentuminen, joka perustuu kokemusperäiseen keskimääräiseen arvioon tulevien tappioiden määrästä ja niiden todennäköisyyksistä (liite 14).

Jos luoton maksusuunnitelmaa muutetaan, muutoksen syy ja vakavuusaste luokitellaan sisäisellä asteikolla. Osa maksusuunnitelmien muutoksista tehdään asiakassuhteiden hoidon perusteella eivätkä ne johdu asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä. Nämä muutokset eivät vaikuta arvonalentumisen kirjaamiseen. Maksusuunnitelman muutokset, jotka johtuvat asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä vaikuttavat yhdessä muiden kriteerien kanssa asiakkaan luottoluokitusta heikentävästi ja siten lisäävät ryhmäkohtaisen arvonalennuksen määrää. Korkeimman vakavuusasteen maksusuunnitelman muutoksella on vaikutus myös luoton ohjautumiseen saamiskohtaisen arvonalentumistestauksen piiriin. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi ja tuloslaskelmassa erään Saamisten arvonalentumiset. Arvonalentumisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Laina kirjataan pois taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun tai muutoin johdon päätöksellä. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi. Mikäli asiakkaan maksukyvyyn palautumisesta saadaan objektiivista näyttöä, aiemmin kirjattujen arvonalentumisten määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyyn parantumisesta aiheutuvat muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen luokkiin, mutta jotka saatetaan myydä ennen eräpäivää (liite 6). Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintamenoon, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisättyä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon. Arvonmuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, josta ne kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta tai on objektiivista näyttöä siitä, että sen arvo on alentunut.

Myytävissä olevan rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno. Jos arvopaperin markkina-arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen edelleen alentuu, kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitetun, arvonalentuneen saamistodistuksen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti todeta liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Jos arvonalentuneen oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo myöhemmin nousee, arvonnousu kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat -luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokitellut rahoitusvelat (liite 43). Muita rahoitusvelkoja ovat muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat. Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen selvityspäivänä ja käsitellään kirjanpidossa alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotetun hankintamenon määräisinä.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin. OPA käyttää johdannaisia vain suojaavassa tarkoituksessa (liite 30). Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon.

OP-Pohjola-ryhmässä riskienhallinta on laatinut suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi.

Suojausperiaatteiden mukaisesti OP-Pohjola-ryhmässä voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta.

Sopimuksia ei voi käsitellä suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde ei täytä standardin kriteerejä. OP-Pohjola-ryhmässä tehdään myös johdannaissopimuksia, joilla tosiasiaassa suojaudutaan taloudellisilta riskeiltä, mutta jotka eivät täytä näitä kriteerejä.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kumoavat suojatun kohteen vastaavat muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekohetkellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan ja suojattavan instrumentin käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavaan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Suojausinstrumenttina käytetään koronvaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia..

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan Sijoitustoiminnan nettotuottoihin (myytävissä oleviin rahavaroihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat) ja Korkokatteeseen (luotot ja omat emissiot).

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon (liite 16). Poistot kirjataan kuluksi arvioitun taloudellisen pitoajan kuluessa, joka tietokoneohjelmistojen ja lisenssien osalta on 2-6 vuotta. Hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa hyödykkeiden arvoa testataan arvonalentumisen varalta.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon (liite 17). Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Atk-laitteistot	3– 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteiden olemassaolosta riippumatta kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain keskeneräisistä hyödykkeistä, liikearvosta ja niistä aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, ylitys kirjataan kuluksi.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla (nettomyyntihinta) tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään lähtökohtaisesti määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Jos nettomyyntihintaa ei voida määrittää, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo on niiden vastaisten rahavirtojen nykyarvo, jonka omaisuuserän odotetaan kerryttävän. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Mikäli omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön eli liiketoimintasegmentin tai siihen kuuluvan yrityksen kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja vastaava rahoitus leasingvelka muissa veloissa. Vuokralle otetut hyödykkeet merkitään sopimuksen alkamisajankohtana taseeseen varoiksi ja veloiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo. Poistot aineellisiin hyödykkeisiin kirjatusta varoista tehdään taloudellisen pitoajan tai lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusmenot kirjataan korkokuluihin siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruisen korkoprosentti.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle otettujen hyödykkeiden vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläke-etuudet

OPAn työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan joko OP-Eläkekassassa tai vakuutusyhtiöltä otetuin vakuutuksin. Työntekijöiden lisäeläketurva on järjestetty OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön kautta.

OPAlla on sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia eläkejärjestelyjä. OP-Eläkekassassa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoiduilta osin katsotaan etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuuspohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut". Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä muita maksuvelvoitteita ei ole (liite 8).

Etuuspohjaiset järjestelyt OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä omaisuuseränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot muihin laajan tuloksen eriin näitä voittoja ja tappioita ei siirretä tulosvaikutteisesti enää myöhemmillä tilikausilla.

Eläkejärjestelyn supistaminen kirjataan tapahtumahetkellä.

Henkilöstörahasto

OP-Asuntoluottopankki kuuluu OP-Pohjola-ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP-Pohjola ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

TULOVEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto (liite 11).

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, myöskään laskennallisen veron muutosta ei kirjata tuloslaskelmaan vaan muihin laajan tuloksen eriin.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Tällainen korkosaaminen sisällytetään arvonalentumisen testaukseen. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus.

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Yhteenveto tuloslaskelmaerien esittämisestä tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	Palkkiotuotot ja -kulut sekä epälikvideihin johdannaisiin liittyvän ns. Day 1 profiitin jaksotus
Kaupankäynnin nettotuotot	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset ilman kertyneitä korkoja, myyntivoitot ja -tappiot sekä osingot
Sijoitustoiminnan nettotuotot	Myytävässä olevien rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä osingot
Liiketoiminnan muut tuotot	Muut liiketoiminnan tuotot
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, , eläkekulut, henkilösivukulut
Muut hallintokulut	Toimistokulut, atk-kulut, muut hallintokulut
Liiketoiminnan muut kulut	Poistot, vuokrat ja muut kulut

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OPA harjoittaa vain asuntorahoitusta, joten segmenttiraportointia ei tästä syystä esitetä.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Saamisten arvonalentumistestaus laaditaan joko saamiskohtaisesti tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen arvonalentumistestaus perustuu johdon arvioon tulevaisuuden rahavirroista lainakohtaisesti. Kriittisimpänä tekijänä lainakohtaisessa arvonalentumistestauksessa on määrittää rahavirta, jonka toteutuminen on todennäköisintä.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumistarkastelua varten saamiset jaetaan luottoriskiltään samanlaisiin ryhmiin. Saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiskirjaukset perustuvat historiatietoon pohjautuvaan arvioon tulevista tappioista. Tällöin johdon harkintaa tarvitaan siihen, kuinka hyvin historiatietoon perustuvat arviot tulevaisuuden tappioista vastaavat toteutuneita tappioita ja tarvitaanko mahdollisia oikaisuja historiatietoon perustuviin arvioihin tulevista tappioista.

Myytävässä olevien rahoitusvarojen, lainoihin ja saamisiin sisältyvien saamistodistusten sekä eräpäivään asti pidettävien sijoitusten arvonalentumisen testaus on tehtävä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä, arvon alentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Objektiivisen näytön todentamiseen sisältyy johdon harkintaa. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta arvonalentuminen on lisäksi kirjattava, mikäli arvonalentuminen on merkittävä tai pitkäaikainen. Merkittävän ja pitkäaikaisen arvonalennuksen määrittäminen on osa normaalia johdon harkintaa. Määrittäminen tehdään instrumenttikohtaisesti, ottaen huomioon tilinpäätöksen yleiset periaatteet sekä standardien edellytykset.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvistä arvosta. Muutoin rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla. Johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on arvioitava kuinka paljon käytetään muita tietoja.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä omaisuuseränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvillä arvoilla. Laskennassa on käytetty tulevaisuutta koskevia vakuutusmaatemaattisia oletuksia muun muassa diskonttaus korkoa, varojen tuotto-odotusta, tulevia palkkojen ja eläkkeiden korotuksia, työvoiman vaihtuvuutta ja inflaatiota koskien.

UUDET STANDARDIT JA TULKINNAT

OP-Asuntoluottopankki ottaa käyttöön vuonna 2013 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen. Standardin tavoitteena on lisätä yhdenmukaisuutta käypään arvoon arvostamisessa. Standardi ei lisää käyvän arvon käyttöä tilinpäätöksessä mutta sisältää ohjeen miten käypä arvo määritetään silloin kun joku toinen IFRS standardi edellyttää käyvän arvon käyttöä tai sallii sen. Standardin käyttöönotto vaikuttaa lähinnä tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyihin tietoihin.
- Muutettu IAS 19 Työsuhde-etuudet. Muutoksen seurauksena tuloslaskelmaan kirjattava järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto määritetään etuuspohjaisen veloitteen diskonttaus korkoon perustuen. Putkimenetelmän poistumisen osalta OP-Asuntoluottopankki on luopunut vapaaehtoisesti putkimenetelmän käytöstä vuoden 2012 alusta alkaen.
- Muutokset IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot "rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan". Muutos laajentaa liitetietovaatimuksia, jotka koskevat taseessa nettomääräisesti esitetyjä rahoitusinstrumentteja sekä yleisiä nettotusjärjestelyjä ja vastaavanlaisia sopimuksia. Samassa yhteydessä on tarkennettu myös IAS 32 Rahoitusinstrumentit: Esittämistapa: "rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan" soveltamisohjeistusta, joka tulee voimaan 1.1.2014.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (2009-2011). Muutoksilla saattaa olla vähäinen merkitys OP-Asuntoluottopankin tilinpäätökseen.
- Muutettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen. Muutoksen seurauksena ne muut laajan tuloksen erät, jotka voidaan vastaisuudessa uudelleenluokitella tulosvaikutteisesti, esitetään erillään niistä muun laajan tuloksen eristä, joita ei vastaisuudessa voida luokitella tulosvaikutteisesti.

IASB (International Accounting Standards Board) on julkaissut myös muita tulevia standardimuutoksia. Vuonna 2014 otetaan EU:ssa käyttöön konsernitilinpäätökseen ja yhteisjärjestelyihin liittyvät uudet standardit. Muut merkittävät myöhemmin voimaan tulevat standardimuutokset koskevat rahoitusinstrumenttien luokittelua ja arvostamista, arvonalentumisten käsittelyä, suojauslaskentaa sekä vakuutus sopimuksia ja vuokrasopimuksia. Lisäksi IASB on ennakoanut julkaisevansa myös muita tilinpäätösinformaatiota koskevia muutoksia. OP-Asuntoluottopankissa seurataan muutosten etenemistä aktiivisesti

Liite 2. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan yleiset periaatteet

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tavoitteena on turvata riskinkantokyky, ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta. OPAn vakavaraisuuden hallinta järjestetään keskusyhteisön antamien ohjeiden mukaisesti.

Luotettavaa hallintoa, sisäistä valvontaa sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan prosessia sääntelevät Luottolaitoslain säännökset sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. OP-Pohjola-ryhmä on finanssiryhmittymä, joka muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain tarkoittaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sekä laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säännellyn yhteenliittymän. OP-Pohjola-ryhmän valvonnasta vastaa Finanssivalvonta.

OP-Pohjola osk (jäljempänä keskusyhteisö) toimii osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä ja hoitaa ryhmän muodostaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän johdossa olevalle yritykselle kuuluvat ohjaus- ja valvontatehtävät sekä toimii ryhmän strategisena omistusyhteisönä.

Luotettava hallinto

Luotettava hallinto (corporate governance) käsittää OP-Pohjola-ryhmän ylimmän ja toimivan johdon, sen omistajien ja muiden sidosryhmien väliset suhteet, tavoitteiden asettamisen, niiden saavuttamiskeinoista päättämisen ja tavoitteiden saavuttamisen seurannan. OP-Pohjola-ryhmässä keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa luotettavan hallinnon periaatteet. Johtokunta vastaa siitä, että toiminta järjestetään näiden periaatteiden mukaisesti. Luotettavan hallinnon toteuttamista varmistavat selkeä viitekehys, johdonmukaisesti ja kattavasti dokumentoitu ohjeistus sekä selkeästi määritellyt päätöksentekotasot.

Luotettavan hallinnon periaatteita noudattamalla varmistetaan ammattitaitoinen, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukainen johtaminen sekä luotettava ja riittävän läpinäkyvä toiminta. OPAn hallitus on vahvistanut luotettavaa hallintoa koskevat periaatteet osana pankin vakavaraisuuden hallinnan periaatteita.

Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan, että strategiassa asetetut tavoitteet saavutetaan, resursseja käytetään taloudellisesti ja johtamisen tukena käytettävä informaatio on luotettavaa. Lisäksi sisäinen valvonta varmistaa, että riskienhallinta, asiakasvarojen säilyttäminen ja omaisuuden suoja on riittävästi järjestetty. Myös sääntelyn ja vahvistettujen eettisten periaatteiden noudattamista varmistetaan sisäisellä valvonnalla. OP-Pohjola-ryhmässä sisäisen valvonnan periaatteet vahvistaa keskusyhteisön hallintoneuvosto. Sisäistä valvontaa toteutetaan OP-Pohjola-ryhmän kaikissa yhteisöissä ja kaikilla organisaatiotasoilla.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän strategian, joka ohjaa liiketoiminnan suunnittelua ja tavoiteasetantaa kaikissa OP-Pohjola-ryhmän yhteisöissä. OPAn strategian laadinnan yhteydessä hallitus on asettanut tavoitteet pankin pitkän aikavälin ja vuositason menestysmittareille. Menestysmittaristo muodostaa yhdessä limiittien- ja valvontarajojen kanssa kokonaisuuden, johon OPAn tavoiteasetanta, seuranta ja palkitseminen merkittävältä osin perustuvat.

OPA laatii myös säännöllisesti tulosennusteen ja pääomasuunnitelman, joiden tavoitteena on kiinnittää hyvissä ajoin huomio liiketoimintapäätösten vaikutukseen vakavaraisuuteen, tuloskehitykseen ja menestysmittareiden arvoihin.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta

Riskien ja vakavaraisuuden hallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskien ja vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata OPAn riskinkantokyky, ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta.

OP-Pohjola-ryhmän riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet vahvistetaan keskusyhteisön hallintoneuvostossa. Periaatteissa linjataan, miten ryhmätasoinen riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan prosessi järjestetään.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta sisältää riskien tunnistamisen, mittaamisen, arvioinnin ja rajaamisen. OPAn laadullisia ja muita ei-mitattavia riskejä hallitaan mm. varmistamalla, että OPAn vakavaraisuuden hallintaprosessi on kokonaisuudessaan järjestetty ohjeiden mukaisesti ja että ohjeiden noudattamista valvotaan ja poikkeamista raportoidaan säännöllisesti. Hallitus on vahvistanut OPAlle riskienhallintaa koskevat riskilajikohtaiset toimintaohjeet ja menettelytavat keskusyhteisön ohjeistuksen pohjalta.

Riskienhallinnan riippumattomuus liiketoiminnasta toteutuu yleisesti siten, että OPAn ylimmän johdon lisäksi riskinottoa valvoo OPAn liiketoiminnasta riippumaton keskusyhteisön Riskienhallinnan ohjaus. Sen tehtävänä on arvioida OPAn käyttämiä riskienhallintajärjestelmiä, riskejä ja niiden tasoa. Keskusyhteisön Riskienhallinnan ohjaus ohjaa lisäksi OPAA riskienhallintajärjestelmien kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Keskusyhteisön Sisäinen tarkastus arvioi säännöllisesti OPAn riskienhallinnan riittävyyden.

OP-Pohjola-ryhmässä mitattavissa olevat riskit rajoitetaan vakavaraisuudelle ja keskeisimmille riskilajeille asetetuilla limiiteillä ja valvontarajoilla. Mittariston kattavuus ja kehittämistarpeet tarkistetaan vuosittain. Keskusyhteisön johtokunta on asettanut OPAn vakavaraisuudelle sekä luotto- ja markkinariskeille riskilimiitit, joita OPAn ei tule toiminnassaan ylittää.

OPA noudattaa taloudellisen pääomavaateen ja stressitestien käytössä keskusyhteisön ohjeita. Taloudellinen pääomavaade on OP-Pohjola-ryhmän oma arvio siitä pääoman määrästä, joka riittää kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskeistä syntyvät mahdolliset vuotuiset tappiot 99,97 prosentin varmuudella. Taloudellinen pääomavaade lasketaan riskilajikohtaisilla malleilla, joiden tulokset yhdistetään ottaen huomioon riskilajien väliset korrelaatiot ja näistä johtuvat hajautushyödyt. Stressitestejä käytetään sen arvioimiseen, miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa OPAan. Stressitesteillä arvioidaan sekä yksittäisten riskitekijöiden vaikutusta, että useiden muuttujien samanaikaisten muutosten vaikutuksia.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan organisointi

Keskusyhteisö vastaa OP-Pohjolan ryhmätasoa koskevasta riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta sekä OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintajärjestelmän riittävyydestä ja ajanmukaisuudesta. Keskusyhteisö antaa ryhmään kuuluville yhteisöille ohjeita riskienhallinnan turvaamiseksi ja valvoo, että ne toimivat viranomaissäännösten, omien sääntöjensä, keskusyhteisön antamien ohjeiden ja OP-Pohjola-ryhmän sisäisten sekä asiakassuhteissa asianmukaisten ja eettisesti hyväksyttävien menettelytapojen mukaisesti. Vuoden 2013 alussa toteutetussa keskusyhteisökonsernin organisaatiouudistuksessa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tehtäviä keskitettiin tytäryhteisöistä emoyhtiöön. OPA vastaa omasta riskien- ja vakavaraisuudenhallinnastaan toimintansa laajuuden ja luonteen mukaisesti. OPassa riskienhallinnasta vastaa toimitusjohtaja yhdessä hallituksen kanssa.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän strategian, joka sisältää keskeiset riskienhallintaa koskevat linjaukset. Lisäksi keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän luotettavan hallinnon, sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet, liiketoiminnan tavoitteet, pääomasuunnitelman perusteet sekä vakavaraisuutta ja riskilajeja koskevat ryhmätason riskilimiitit. Hallintoneuvosto seuraa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän ja OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehitystä.

Keskusyhteisön johtokunta arvioi vähintään vuosittain OP-Pohjola-ryhmän strategian ja riskilimiittien sekä pääomasuunnitelman ja omien varojen ennakoivan varautumissuunnitelman ajantasaisuuden. Johtokunta myös vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvien järjestelmien ja menettelytapojen riittävyydestä ja ajanmukaisuudesta sekä yleisten riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvien ohjeiden antamisesta OP-Pohjola-ryhmän yhteisöille. Johtokunta vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän riskipolitiikan, joka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Johtokunta raportoi hallintoneuvostolle OP-Pohjola-ryhmän, keskusyhteisön ja siihen kuuluvien yhteisöjen liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehityksestä.

OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnan ohjaus on liiketoiminnasta riippumaton vastuualue, joka linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen kokonaisvaltaista riskienhallintaa ja analysoi riskiasemaa. Riskienhallinnan ohjaus vastaa ryhmätason ja yhteisöille tarjottavien riskienhallintajärjestelmien ja riskienhallinnan menetelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Riskienhallinta laatii säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinnan raportin, joka sisältää riskienhallinnan arvion OP-Pohjola-ryhmän ja sen yhteisöjen riskienhallinnan laadusta ja riittävyydestä sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden riittävyydestä suhteessa strategian pitkän aikavälin menestysmittareihin, riskilimiitteihin sekä nykyisiin ja tuleviin viranomaispääomavaateisiin.

Keskusyhteisön johtokunnalle raportoiva OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunta linjaa ja ohjaa ryhmän riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa sekä valvoo niitä koskevien linjausten toteutumista ryhmän eri yhteisöissä. Riskienhallintatoimikunta hyväksyy riskimallien validointien toimenpidesuosituksen sekä päättää mallien käyttöönotosta. Lisäksi se hyväksyy ryhmässä käyttöön otettavat yhtenäiset liiketoimintamallit. Se valvoo myös, että riskienhallinnalliset näkökohdat otetaan riittävästi huomioon liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä.

Keskusyhteisön johtokunnan asettama luottoriskitoimikunta linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen luottoprosessia ja luottoriskiasemaa. Se varmistaa, että luottosalkku vastaa voimassa olevaa riskipolitiikkaa ja sitä, että asiakaskokonaisuuksien vastuut sekä ryhmätasolla että jäsenyhteisöissä noudattavat asetettuja vastuurajoja. Osuuspankeille tulee olla luottoriskitoimikunnan myöntämä voimassa oleva lupa, kun asiakaskokonaisuuden asiakasriski on tai uhkaa nousta yli 20 %:iin luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omista varoista.

Keskusyhteisön Tarkastus tukee riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa tarkastamalla, että OP-Pohjola-ryhmän yhteisöt toimivat lakien, viranomaissäännösten, keskusyhteisön ohjeiden sekä sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti tuloksellisesti ja turvallisesti. Keskusyhteisön Tarkastus tarkastaa myös riskienhallintaa ja sitä, että riskien valvontajärjestelmät vastaavat toiminnan asettamia vaatimuksia.

OP-Asuntoluottopankin riskienhallinta

OPAn hallitus on vahvistanut pankille riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa koskevat periaatteet ja toimintaohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta hallitukselle.

Riskienhallinnan arvioinnin riippumattomuus liiketoiminnasta toteutuu yleisesti siten, että riskienhallinnan arviointi perustuu keskusyhteisön riskienhallinnan tuottamiin raportteihin sekä keskusyhteisön Tarkastuksen arviointeihin OPAn riskienhallinnan riittävydestä. Keskusyhteisön Tarkastus tarkastaa myös OPAn riskienhallintaa.

OPAn ja pankkien välinen roolitus luottojen hoidossa on vahvistettu välittäjäpankkien ja OPAn välisessä asiamiessopimuksessa. Luottopäätökset tehdään luoton välittäjäpankissa.

OPAn merkittävimmät yksittäiset riskilajit ovat luottoriski, likviditeettiriski ja korkoriski. Muita OPAn liiketoimintaan liittyviä riskejä ovat operatiiviset riskit ja strateginen riski.

Riskinkantokyky ja kannattavuus

Riskinkantokyky pidetään riittävänä huolehtimalla riittävästä vakavaraisuudesta sekä varmistamalla laadukas riskienhallinta. OPAn omat varat pidetään riittävällä tasolla liiketoiminnan arvioituihin riskeihin nähden. Tarvittavien omien varojen määrän arvioinnin lähtökohtana ovat sekä viranomaispääomavaatimukset että keskusyhteisön laskentamalliin perustuva OPAn taloudellinen pääomavaade. Riskit, jotka eivät sisälly taloudellisen pääoman laskentaan, sekä laskentaan liittyvät epävarmuustekijät otetaan huomioon pitämällä riittävä pääomavaateet ylittävää omien varojen puskuri. Omien varojen riittävyys varmistetaan keskusyhteisön yleisillä stressitesteillä ja erityistilanteissa tarvittaessa OPAn omilla toimintaympäristön epäsuotuisaan kehitykseen liittyvillä stressitesteillä. Omistaja tekee yhtiöön pääomasijoituksia luottokannan kasvun edellyttämässä laajuudessa.

OPA toimii OP-Pohjola-ryhmän asuntorahoituksen välineenä. Tästä roolista johtuen pankki ei pyri maksimoimaan kannattavuuttaan, vaan pyrkii luottojen hoitopalkkiota maksamalla kannustamaan pankkeja luottojen myyntiin OPAlle sekä luottojen hyvään hoitoon. Kannattavuustaso pidetään kuitenkin vakavaraisuuden näkökulmasta riittävänä.

Luottoriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteet ja yleiset periaatteet

Luottoriskillä tarkoitetaan vastapuoliriskiä, eli riskiä tappioista, joka johtuu siitä, etteivät sopimusosapuolet kykene suoriutumaan sovitusta velvoitteistaan eivätkä saadut vakuudet turvaa saatavia. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien luottoriskien negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle.

Luottoriskien hallintamenetelmät

OP-Pohjola-ryhmässä luottoriskin ottamista ohjataan ensisijaisesti ryhmän riskipolitiikalla. Lisäksi eri asiakasryhmille on laadittu omat luottoriskipolitiikat, joita päivitetään säännöllisesti. Luottoriskipolitiikoissa määritellään tavoiteriskitaso, riskinoton linjauksia, asiakasvalintaa sekä vakuuksien ja kovenanttien käyttöä koskevat periaatteet. OPA myöntää uusia asuntovakuudellisia luottoja vain henkilöasiakkaille, mikä estää yksittäisten asiakasvastuiden kasvun merkittäväksi suhteessa omiin varoihin.

Luotonanto tapahtuu ensisijaisesti asiakkaan riittävän ja todennetun velanhoitokyvyn perusteella. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on valvottu ja yhtenäinen rahoitusprosessi, jota ohjaavat luottoriskipolitiikat, rahoituksen päätösvaltuudet ja toimintaohjeet. Lähtökohta on paikallinen ja syvälinen asiakastuntemus.

Henkilöasiakkaiden maksukyky testataan koron nousun varalta ja asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle. Korkeita rahoitusasteita vältetään.

Luottoriskien seuranta on jatkuvaa. Seurannan kohteina ovat mm. luottosalkujen kehitys ja jakaumat luottoluokittain, järjestämättömien saamisten ja rästien kehitys sekä muut luottosalkujen laatua ja rakennetta kuvaavat raportit. Rästeiksi lasketaan luottojen lyhennykset ja korot, joita ei ole maksettu eräpäivänä.

Luottoluokittelu

Luottoriskin ottamista ohjataan ja riskin määrää arvioidaan OP-Pohjola-ryhmässä luottoriskimalleja hyödyntäen. Luottoluokittelu käsittää luottoriskiparametreihin liittyvät mallit maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD, Probability of Default), tappio-osuudelle (LGD, Loss Given Default) ja vastuun määrälle maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, Exposure at Default).

OPAn joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi tulevien luottojen myönnössä luottoriskimalleilla on vaikutusta mm:

- luotonmyönnössä ja hinnoittelussa,
- rahoituksen päätösvaltuuksien määrittämisessä,

OPAssa luottoriskimalleja hyödynnetään mm.

- luottoriskiraportoinnissa,
- taloudellisen pääomavaateen laskennassa,
- joukkovelkakirjojen vakuudeksi kelpaavien asuntoluottojen määrittämisessä.
- vakavaraisuuslaskennassa sisäisten luokitusten menetelmässä (IRBA)

Luottoluokittelu ja maksukyvyttömyyden todennäköisyys

Luottoluokittelun tarkoituksena on ryhmitellä asiakkaat riskin mukaisesti. Asiakkaan luottoluokka arvioi riskiä siitä, että asiakkaan jostakin vastuusta tulee vuoden sisällä järjestämätön saatava tai sitä vakavampi maksuhäiriö. Tämän riskin suuruudesta kertoo kullekin luottoluokalle arvioitu maksukyvyttömyyden todennäköisyys (PD), joka on maksukyvyttömyyden keskimääräinen todennäköisyys vuoden aikana yli suhdannekierron. Hyvässä taloussuhdanteessa tietyn luottoluokan toteutuneet maksukyvyttömyyden asiakkaiden osuudet siis tyypillisesti alittavat kunkin luokan estimoidun maksukyvyttömyyden todennäköisyyden ja huonossa suhdanteessa ylittävät.

OP-Pohjola-ryhmässä on käytössä useita erilaisia luokittelumalleja asiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arviointiin. Vakavaraisuuslaskennan mukaisiin vähittäisvastuisiin kuuluvien henkilöasiakkaiden luotot luokitellaan omilla luokittelumalleillaan hakemusvaiheessa sekä osana pankin luottokantaa.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arvioinnissa vastuut luokitellaan 16 luokkaan, luokasta A+ luokkaan F. Maksukyvyttömän asiakkaan vastuut luokitellaan luokkaan F. Maksukyvyttömyyden arvioinnissa käytetään luottokannan luokittelua ja, mikäli kannan luokittelua ei ole, hakemusvaiheen luokittelua. Luokittelu perustuu luottihakemuksesta kerättäviin tietoihin, asiakkaan maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin, jotka pisteytetään. Yhteenlasketuista pisteistä muodostetaan luottoluokat ja kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Henkilöasiakkaiden luottokannan luokittelumallilla luokitellaan henkilöasiakkaiden vastuut, joiden velallisista jollakin on ollut OP-Pohjola-ryhmässä luottoa viimeiset kuuden kuukauden aikana. Luottokannan luokat päivittyvät kerran kuukaudessa. Malli on otettu käyttöön vuonna 2006 ja sen nykyinen versio on vuodelta 2011.

Tappio-osuus ja vastuun määrä

Asiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden arviointimallin lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. OP-Pohjola-ryhmän luottoriskimalleissa tappio-osuus (LGD) on taloudellista tappiota (osuutena asiakkaan vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä), joka pankille koituisi, jos asiakkaasta tulisi vuoden sisällä maksukyvytön. Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) tarkoittaa arviota pankin taseessa olevasta saatavasta asiakkaalta maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten vastuiden määrään arviointiin liittyy luottovasta-arvokerroinparametri (CF, Conversion Factor). Luottovasta-arvokerroin kuvaa, kuinka paljon ennustehetken taseen ulkopuolisesta vastuusta on nostettu maksukyvyttömyyshetkellä. Oman pääoman ehtoisiin sijoituksille käytetään pääsääntöisesti yksinkertaista menetelmää. OP-Pohjola-ryhmän strategisille sijoituksille käytetään oman pääoman ehtoisten sijoitusten PD/LGD-menetelmää, jossa PD-arvot perustuvat sisäisiin malleihin ja LGD standardiestimaatteihin.

Luottoriskimallien käyttö vakavaraisuuslaskennassa

Luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskennassa käytetään yritys- ja luottolaitosvastuissa sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmää. Tässä menetelmässä kunkin asiakkaan luottoriskin vakavaraisuusvaateeseen vaikuttaa OP-Pohjola-ryhmän omilla luottoriskimalleilla toteutettu arvio maksukyvyttömyyden todennäköisyydestä (PD). Viranomaisten antamia ns. standardiestimaatteja käytetään tappio-osuudesta (LGD) ja vastuun määrästä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD). Vähittäisvastuiden vakavaraisuusvaateen laskennassa käytettävässä sisäisten luottoluokitusten menetelmässä kunkin asiakkaan vastuiden riskipainon laskennassa käytetään OP-Pohjola-ryhmän sisäisiin malleihin perustuvia PD-, LGD- ja EAD-arvoja.

Luottoriskimalleihin liittyvä päätöksenteko ja arviointi

Luottoriskimallien käyttöönotosta ja merkittävistä muutoksista päättää OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunta. Päätökset perustuvat keskusyhteisön johtokunnan hyväksymiin luottoluokittelun ja luottoriskimallien validoinnin yleisiin periaatteisiin. Mallien kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa keskusyhteisön Riskienhallinta, joka on riippumaton liiketoiminnasta.

Luottoluokittelun ja luottoriskimallien toimivuutta seurataan ja valvotaan säännöllisesti. Keskusyhteisön riskienhallinta kerää jatkuvaa palautetta liiketoiminnalta luottoluokittelun toimivuudesta ja luottoriskimalleista. Automaattisesti luottoluokan muodostavia malleja monitoroidaan kuukausittain. Monitoroinnin tarkoituksena on seurata luottokannassa ja luotonmyönnössä tapahtuvia muutoksia, jotka voisivat olla merkkejä esimerkiksi tietoteknisen toteutuksen virheistä.

Lisäksi mallien laatua varmistetaan vähintään kerran vuodessa OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunnan hyväksymien validointiohjeiden mukaisesti. Validointiohjeistus sisältää vaatimuksia myös kunkin mallin käyttöönoton yhteydessä tehtävälle laadunvarmistukselle. Validoinnissa testataan tilastollisilla testeillä mm. mallin erottelukykyä ja riskiestimaattien (PD, LGD ja EAD) oikeellisuutta. Lisäksi validointiin sisältyy laadullista arviointia kuten käyttäjäpalautteen analysointia ja vertaisryhmäanalyysiä. Validoinnin tulokset ja mahdolliset toimenpidesuositukset raportoidaan riskienhallintatoimikunnalle, joka päättää validoinnin perusteella tehtävistä kehitystoimenpiteistä.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus varmistaa tarkastuksillaan validoinnin riippumattomuutta. Lisäksi se tarkastaa luottoriskimalleja ja sen sovelluksia sekä käyttöä Keskusyhteisön yhtiöissä ja jäsenosuuspankeissa osana normaalia tarkastustoimintaansa.

Luottoriskin vähentäminen

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi OPAn asiakkaan vastuilla tulee olla turvaava vakuus. OPAssa joukkolainan vakuutena olevien luottojen vakuudet hyväksytään käyviksi vakuuksiksi kiinnitysluottopankkilain mukaisesti. Luottojen vakuudet on luottoa myönnettäessä arvostettu OP-Pohjola-ryhmässä käytössä olevan turvaavan vakuuden periaatteiden mukaisesti. Keskusyhteisön johtokunta vahvistaa ohjeet kiinteistöjen, erilaisten osakkeiden, talletusten ja arvopapereiden sekä muiden mahdollisten kohteiden ja takausten hyväksymisestä vakuuksiksi. Näiden ohjeiden noudattamisella varmistetaan myös, että vakuudet on pantattu pätevästi, vakuus on kattava ja riittävä, ja vakuudet ovat realisoitavissa.

Vakuusarvojen kehitystä seurataan OP-Pohjola-ryhmässä säännöllisesti. Jokaisen rahoituspäätöksen yhteydessä tarkistetaan, onko vakuuden uudelleen arvioinnille tarvetta. Samanlainen tarkistus tehdään myös silloin, kun vakuuden arvo on merkittävästi muuttunut tai asiakkaan taloudellinen tilanne on heikentynyt olennaisesti. OP-Pohjola-ryhmän asuntovakuuksien käypiä arvoja päivitetään kerran vuodessa virallisista kauppahintatilastoista johdettujen indeksien perusteella. Lisäksi OPAn joukkolainojen vakuutena olevien

luottojen asuntovakuuksien markkina-arvojen kehitystä tarkastellaan neljännesvuosittain ja käyvät arvot päivitetään, mikäli asetettu raja vakuuksien arvojen laskulle rikkoutuu.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleerahoitusriskistä. OPAn rakenteellinen rahoitusriski syntyy pääosin maturiteetiltaan pitkän asuntoluototuksen ja varainhankinnan eräänymisrakenteiden eroista. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista eikä vakuustarpeista ilman vaikutuksia päivittäiseen toimintaan tai pankin taloudelliseen tilaan. Maksuvalmiuden hallinnan tavoitteena on turvata rahoituksen saatavuus kustannustehokkaasti kaikissa tilanteissa.

Likviditeettiriskin lähteitä ovat taserakenteesta syntyvät riskit sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksiin ja tukkuvarainhankituksen toimivuuteen liittyvät riskit. Lisäksi liiketoimintariskien, maineriskin tai likviditeetin hallinnan sääntelyn muutokset voivat toteutuessaan realisoitua likviditeettiriskinä.

Keskusyhteisön johtokunta vastaa OP-Pohjola-ryhmän likviditeettiriskin hallinnasta. Johtokunta vahvistaa vuosittain OP-Pohjola-ryhmän likviditeettiriskin hallintaa ohjaavan ryhmän riskipolitiikan, likviditeetin hallinnan ohjeistuksen sekä hallintoneuvoston asettamista ryhmätason riskilimiiteistä johdetut jäsenpankkien valvontarajat ja muiden yhteisöjen limiitit, jotka rajoittavat rakenteellisen rahoitusriskin ja maksuvalmiusriskin ottoa. Keskusyhteisön johtokunta seuraa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän ja siihen kuuluvien jäsenpankkien ja muiden yhteisöjen likviditeettiriskiä ja maksuvalmiustilannetta. Johtokunta ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin ja päättää muutoksista maksuvalmiuden hallinnan valmiustasoissa.

OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiutta hallitaan ennakoivalla rahoitusrakenteen suunnittelulla, ryhmän riskilimiiteillä ja niistä ryhmän yhteisöille johdetuilla limiiteillä ja valvontarajoilla sekä seurantamittareilla, maksuvalmiustilanteen seurannalla ja oikein mitoitettulla likviditeettireservillä, päivittäisen maksuvalmiuden suunnittelulla ja hoidolla sekä tehokkaalla ryhmän likviditeettitilanteen ohjauksella.

Likviditeettiriskin hallinta perustuu ryhmän riskipolitiikan linjauksiin ja hyväksytyihin riskilimiitteihin ja valvontarajoihin. Keskusyhteisö hyväksyy likviditeettireservin laadulliset tavoitteet, varainhankintasuunnitelman ja maksuvalmiuden hoidon varautumis- ja jatkuvuussuunnitelman. Varautumis- ja jatkuvuussuunnitelma sisältää valmiustasopohjaisen maksuvalmiustilanteen ohjausmallin, rahoituslähteet sekä likviditeetin hallinnan operatiivisen jatkuvuussuunnitelman. Likviditeettireservin määrälliset ja laadulliset tavoitteet, varautumissuunnitelma ja valmiustasopohjainen ohjausmalli on arvioitu uhkaskenaarioiden mukaisten stressitestien pohjalta. Markkinahäiriötilanteissa toimitaan maksuvalmiuden hoidon jatkuvuussuunnitelman mukaisesti. Pohjola Pankin tarjoamat ryhmän sisäiset keskuspankkipalvelut tukevat ryhmän maksuvalmiuden hallintaa.

OPAn varainhankinta asuntovakuudellisin joukkovelkakirjalainoin rahamarkkinoilta on osa ryhmän tukkuvarainhankintaa, joka perustuu ryhmän ennakoivaan jälleerahoitusrakenteen suunnitteluun.

Finanssiryhmän keskuspankkina Pohjola Pankki turvaa niin koko ryhmän kuin ryhmään kuuluvan yhteisöjen, kuten OPAn, maksuvalmiuden. Ryhmän päivittäinen maksuvalmiuden hallinta on pankkitoimintaa harjoittavien yhtiöiden maksuvalmiuden hallintaa. Kaikki muutokset ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiusasemassa toteutuvat muutoksena Pohjola Pankin maksuvalmiusasemassa.

Pohjola hoitaa keskitetysti ryhmän senior-ehtoisen ja oman pääomanehtoisen tukkuvarainhankinnan kun taas OP-Asuntoluotto pankki Oyj hoitaa asuntovakuudellisen tukkuvarainhankinnan.

OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja pitkän aikavälin jälleerahoitusrakennetta (jälleerahoitusriski) seurataan ja ennakoidaan säännöllisesti osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Markkinariskit

Markkinariskien hallinnan yleiset periaatteet

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai volatiliteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. OPAssa markkinariskeihin sisällytetään taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriski, hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospediriski ja markkinoiden likviditeettiriski. OPAssa ei ole valuuttakurssi-, luottospredi-, osake-, hyödyke-, kiinteistö- tai volatiliteettiriskejä.

Markkinariskien hallinnan keskeisenä tehtävänä on tunnistaa ja arvioida pankin liiketoimintaan sisältyvät markkinariskit, rajoittaa ne hyväksyttävälle tasolle sekä raportoida niistä säännöllisesti ja tehokkaasti. Näin varmistetaan, että markkinahintojen tai muiden ulkoisten markkinatekijöiden muutokset eivät johda pitkän aikavälin kannattavuuden tai vakavaraisuuden heikkenemiseen.

OPAn hallitus on vahvistanut kirjallisen markkinariskien hallinta -toimintaohjeen. Siinä määritellään käytettävät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet, käytettävät markkinariskimittarit ja -rajat sekä pankin markkinariskien hallinnan organisointi ja raportointikäytäntö.

Korko- ja rahoitusriskinottoa on rajoitettu myös kiinnitysluottopankkilain säännöksissä. Lain mukaan vakuutena olevista lainoista minkä tahansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen yhteenlaskettu määrä on oltava suurempi kuin kiinteistövakuudellisille jvk-lainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Lisäksi kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksu-aika on oltava lyhyempi kuin niiden vakuutena olevien varojen jäljellä oleva keskijuoksu-aika.

OP-Pohjola-ryhmän keskuspankkina Pohjola hoitaa pankkiryhmän maksuvalmiuden, maksuliikkeen, valuuttakurssiriskin, pitkäaikaisen varainhankinnan ja kansainväliset pankkisuhteet sekä vastaa yhteisen, keskitetyn maksuvalmiusreservin ylläpidosta. OPA hoitaa rahamarkkina- ja johdannaiskauppansa Pohjolan kanssa.

OPAssa markkinariskiraportointi johdolle tapahtuu säännöllisesti kuukausittain, mutta seuranta päivittäistä. Pohjola raportoi korkoriskiposition markkina-arvon kehityksen OPAlle päivittäin ja keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta tuottaa kuukausittaiset markkinariskiraportit.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkojen muutosten aiheuttamaa tuloksen, kannattavuuden ja vakavaraisuuden vaihtelua. OPAn korkoriski on rahoitustaseen uudelleenhinnoitteluriskiä, joka aiheutuu saamisten ja velkojen toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista. Merkittävin korkoriskin lähde on OPAlle antolainauksen ja varainhankinnan toisistaan poikkeavat korkosidonnaisuudet.

Korkoriskitarkasteluun sisällytetään kaikki tase-erät sekä taseen ulkopuoliset korolliset erät. Tarkastelussa ei tehdä oletuksia liiketoiminnan kasvusta.

Korkoriskitarkastelussa koronmuutokselle herkäät erät jaetaan korkokate- ja kassavirtalaskennassa korontarkistusajankohtien mukaisesti. Kiinteäkorkoisten erien korontarkistusajankohta on sama kuin eräpäivä. Vaihtuvakorkoisille erille lasketaan sopimuksen korkotietoihin perustuen koronmuutosten vaikutus korkokatteeseen tarkasteluhetken korkotasolta forward forward -menettelyä käyttäen. Tarkastelussa otetaan huomioon hallinnollisten korkojen uudelleenhinnoitteluviiveet.

OPA on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla on vaihdettu asuntoluottojen korot ja liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen korot samaan korkoperustaan. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki.

OPAn korkoriskin riskilimiittimittarina käytetään markkinakorkojen 1,0 prosenttiyksikön muutoksen vaikutusta pankin riskiposition nykyarvoon. Korkotuloriskiä seurataan arvioimalla koronmuutoksen vaikutusta seuraavan kahdentoista kuukauden korkokatteeseen. OPAn korkoriskiä seurataan ja raportoidaan päivittäin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöjen ja muiden vastaavien instrumenttien markkinamuutosten ja kiinteistöjen vuokrausasteen aiheuttamaa riskiä sijoituksen markkinaehtoiseen tuottoon. Kiinteistöriskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida, rajoittaa ja valvoa kiinteistöomistuksiin kohdistuvia arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskejä. Kiinnitysluottopankkina OPA saa omistaa vain sellaisia kiinteistöjä sekä asunto-

ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeita ja osuuksia, jotka ovat joutuneet kiinnitysluottopankin haltuun maksamatta jääneen saamisen vakuutena. Tilikaudella OPAn omistuksessa ei ole ollut kiinteistöjä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös compliance-riskin, mutta se ei sisällä strategista riskiä. Operatiivinen riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteissa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Riskin toteutuminen voi taloudellisen menetyksen lisäksi aiheuttaa myös muita sanktioita. Tällaisia sanktioita ovat esimerkiksi yhteisösakko, erilliset velvoitteiden rikkomisesta seuraavat rikemaksut sekä viranomaisen antamat varoitukset ja huomautukset. Myös compliance-riskin seurauksena voi olla maineen tai luottamuksen heikkeneminen tai menettäminen.

OPAssa operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyyttä. Operatiivisten riskien hallinnalla ei aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP-Pohjola-ryhmässä noudatetaan operatiivisten riskien hallinnassa yhtenäistä järjestelmätuettua toimintamallia. OPA on toteuttanut toimintamallin mukaisesti operatiivisten riskien kartoituksen. Kartoitus sisälsi liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitystoimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Lisäksi seurataan toteutuneita riskitapahtumia, ns. läheltä piti tilanteita ja muille finanssialan toimijoille sattuneita vahinkoja, analysoidaan niitä ja varmistetaan riittävät menettelytavat vastaavien vahinkojen estämiseksi.

OP-Pohjola-ryhmän sisäisen työnjaon mukaan OP-Palvelut Oy vastaa keskitettyjen palveluiden tuottamisesta ryhmän yhteisöille sekä niiden toimintavarmuudesta ja jatkuvuudesta. Keskusyhteisö ohjaa ja valvoo OP-Palvelut Oy:n toimintaa ja varmistaa, että OP-Palvelut Oy:llä on tältä osin koko OP-Pohjola-ryhmään nähden riittävät järjestelmät ja menettelytavat. OP-Pohjola-ryhmän yhteisöt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvien operatiivisten riskien hallinnasta toimintansa laajuuden ja luonteen edellyttämällä tavalla.

OPAssa operatiivisia riskejä tunnistetaan kaikista merkittävistä tuotteista, palveluista, toiminnoista, prosesseista ja järjestelmistä (ml. ulkoistukset). Tunnistamisessa huomioidaan myös rahoitusjärjestelmien lainvastaiseen hyväksikäyttöön (rahanpesu ja terrorismin rahoittaminen) sekä sääntelyn noudattamattomuuteen liittyvät riskit. Tunnistettujen riskien merkittävyyttä arvioidaan niiden taloudellisen vaikutuksen ja toteutumisen todennäköisyyden perusteella. Arvioinnissa huomioidaan myös maineriski. OPAn hallitus on vahvistanut pankille operatiivisten riskien toimintaohjeen. Operatiivisista riskeistä raportoidaan OPAn hallitukselle vähintään kerran vuodessa.

Compliance-riskiä hallitaan ohjeistamalla, kouluttamalla ja konsultoimalla organisaatiota sekä valvomalla menettelytapojen säännöstenmukaisuutta. Compliance-riiskejä tunnistetaan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti edellä kuvatun operatiivisten riskien hallinnan toimintamallin mukaisesti. OPAn hallitus on vahvistanut pankille compliance-toiminnan periaatteet. OPAssa compliance-toiminnasta vastaa toimitusjohtaja.

Strateginen riski

Strateginen riski syntyy väärän strategian valinnasta tai siitä, että valitulla strategialla ei saavuteta asetettuja tavoitteita. Se voi myös olla seurausta valitun strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Strategian toteutus voi epäonnistua toimintaympäristön muutosten tai huonon johtamisen takia.

OPAn liiketoiminnan keskeisiin linjauksiin liittyvää strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyysiin ja ennusteisiin asiakkaiden ja sijoittajien tulevista tarpeista sekä rahoitusmarkkinoiden kehityksestä. OPAn strategiset linjaukset käsitellään OP-Pohjola-ryhmän sisällä ennen niiden vahvistamista.

Liite 3 Laatimisperiaatteen muutos

OP-Pohjola-ryhmä päätti vuoden 2012 alusta lähtien vapaaehtoisesti luopua ns. putkimenetelmän käytöstä etuusperiaatteen eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. Nyt käyttöön otetun IAS 19 kirjaamistavan mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot muihin laajan tuloksen eriin näitä voittoja ja tappioita ei siirretä tulosvaikutteisesti enää myöhemmillä kausilla.

Laatimisperiaatteen muutos on toteutettu takautuvasti ja sen vaikutukset tässä osavuositarkastuksessa esitettyihin OPA:n taseen, tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman vertailutietoihin ovat seuraavat:

Tuhatta euroa	Vanha laatimis-periaate	Uusi laatimis-periaate	Laatimis-periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 1.1.2011			
Varat			
Muut varat	48 790	48 583	-207
Veroisaamiset	-	-	-
Velat			
Verovelat	342	288	-54
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	13 799	13 646	-153

Tuhatta euroa	Vanha laatimis-periaate	Uusi laatimis-periaate	Laatimis-periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 31.12.2011			
Varat			
Muut varat	96 301	96 060	-241
Veroisaamiset	-	13	13
Velat			
Verovelat	313	267	-46
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	21 454	21 271	-182
Tuloslaskelma 2011			
Henkilöstökulut	282	278	-4
Tuloverot	2 686	2 687	1
Laaja tuloslaskelma 2011			
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot /(tappiot)	-	-38	-38
Tuloverot etuusperiaatteen järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista/ (tappioista)	-	6	6

TULOSTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 4. Korkotuotot ja -kulut, tuhatta €	2012	2011
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	83	532
Saamisista asiakkailta	178 048	154 270
Myytavissä olevista saamistodistuksista	30	659
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	-57 140	-22 363
Muut korkotuotot	225	81
Yhteensä	121 246	133 180
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	9 957	24 102
Johdannaissopimuksista		
Kaupankäyntitarkoitukseen	-	-
Suojauslaskennasta	-210 216	-213 619
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	291 475	298 147
Korkokulut vel., joilla on huonompi etuoikeus	127	372
Muut korkokulut	18	32
Yhteensä	91 362	109 034
Korkokate	29 884	24 147

Suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan suojausinstrumenttien nettotulos on 114 923 (137 748) ja suojauskohteiden nettotulos on -114 923 (-137 748).

LIITE 5. Palkkiotuotot ja -kulut, netto, tuhatta €	2012	2011
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	5 384	3 569
Yhteensä	5 384	3 569
Palkkiokulut		
Arvopapereista	51	16
Muut	17 325	13 760
Yhteensä	17 376	13 776
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-11 992	-10 207

Muut palkkiokulut muodostuvat pääasiassa palkkioista asiamiehinä toimiville välittäjäpankeille.

LIITE 6. Kaupankäynnin nettotuotot, tuhatta €	2012	2011
Kaupankäynnin rahoitusvaroista ja -veloista		
Arvostusvoitot ja -tappiot		
Johdannaista	-	-
Valuuttatoiminnan nettotuotot	0	0
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	0	0

LIITE 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot, tuhatta €	2012	2011
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Tuotot osakkeista ja osuuksista	-186	487
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	-186	487

LIITE 8. Liiketoiminnan muut tuotot, tuhatta €	2012	2011
Muut liiketoiminnan tuotot	0	5
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	0	5

LIITE 9. Henkilöstökulut, tuhatta €	2012	2011
Palkat ja palkkiot	352	242
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	51	34
Etuuspohjaiset järjestelyt	-17	-6
Yhteensä	34	28
Muut henkilösivukulut	14	8
Henkilöstökulut yhteensä	400	278

LIITE 10. Muut hallintokulut, tuhatta €	2012	2011
---	------	------

Toimistokulut	145	133
IT-kulut	1 292	1 788
Yhteyskulut	128	116
Markkinointikulut	0	2
Muut hallinnon kulut	22	15
Muut hallintokulut yhteensä	1 586	2 054

LIITE 11. Liiketoiminnan muut kulut, tuhatta €	2012	2011
Vuokratulot	60	37
Poistot		
Koneista ja kalustosta	-	1
Aineettomista hyödykkeistä	299	337
Yhteensä	299	338
Muut	1 100	1 022
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 459	1 396

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastuksesta	17	9
Tilintakastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	-	-
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	26	33
Yhteensä	43	42

LIITE 12. Tuloverot, tuhatta €	2012	2011
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	3 488	2 779
Edellisten tilikausien verot	0	-
Laskennalliset verot	-10	-92
Tuloslaskelman verot	3 478	2 687

Yhteisön tuloveroprosentti	24,5 %	26,0 %
----------------------------	--------	--------

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

Tulos ennen veroja	14 209	10 345
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	3 481	2 690
Edellisten tilikausien verot	0	-
Verokannan muutos	-	-3
Muut	-3	-
Tuloslaskelman verot	3 478	2 687

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 13. Saamiset luottolaitoksilta, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	53 300	82 434
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	53 300	82 434

LIITE 14. Johdannaissopimukset, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	318 473	198 380
Johdannaissopimukset yhteensä	318 473	198 380

LIITE 15. Saamiset asiakkailta, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	761 552	610 712
Ostetut luotot ja muut saamiset	7 916 514	6 924 204
Saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-414	-358
Saamiset asiakkailta yhteensä	8 677 652	7 534 557

LIITE 16. Sijoitusomaisuus, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Osakkeet ja osuudet, ei noteeratut	17	17
Sijoitusomaisuus yhteensä	17	17

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoon.

Myytavissä olevien arvopaperierien muutokset

Myytavissä olevissa arvopapereissa ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2012.

LIITE 17. Aineettomat hyödykkeet, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Ohjelmistot, lisenssit ja käyttöoikeudet	1 101	587
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 101	587

Aineettomien hyödykkeiden muutokset

	31.12.2012		
	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	189	1 454	1 643
Lisäykset	813	-	813
Vähennykset	-	-	-
Siirrot erien välillä	-	-	-
Hankintameno 31.12.	1 002	1 454	2 455
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	179	876	1 056
Tilikauden poistot	-	299	299
Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	179	1 175	1 355
Kirjanpitoarvo 31.12.	822	278	1 101
josta keskeneräiset hankinnat	822	-	822
	31.12.2011		
	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	425	1 207	1 633
Lisäykset	9	0	10
Vähennykset	-	-	-
Siirrot erien välillä	-246	246	-
Hankintameno 31.12.	189	1 454	1 643
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	179	541	719
Tilikauden poistot	1	336	337
Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	179	876	1 056
Kirjanpitoarvo 31.12.	9	577	587
josta keskeneräiset hankinnat	9	-	9

Poistot, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset on kirjattu tuloslaskelman erään 'liiketoiminnan muut kulut'. Yhtiöllä ei ole ollut arvonalentumisia.

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksella vuokratut ohjelmistot. Vuokrakaudeksi on sovittu neljä vuotta.

LIITE 18. Aineelliset hyödykkeet, tuhatta € **31.12.2012** **31.12.2011**

Koneet ja kalusto	-	-
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-	-

Aineellisten hyödykkeiden muutokset

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	-	20
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	20
Hankintameno 31.12.	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	17
Tilikauden poistot	-	1
Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	18
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-

Poistot, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset aineellisista hyödykkeistä on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Yhtiö ei ole kirjannut tilikaudelle, eikä aiemmille tilikausille, arvonalentumisia.

LIITE 19. Muut varat, tuhatta € **31.12.2012** **31.12.2011** **1.1.2011**

Eläkevarat	13	6	30
Siirtosaamiset			
Korot	77 756	95 964	48 474
Muut	85	89	79
Yhteensä	77 854	96 060	48 583

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n eläkejärjestelyt on hoidettu OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä. Lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt eläkesäätiössä ja eläkekassassa hoidettu TyEL:n rahastoitu vanhuuseläke ja työkyvyttömyyseläke on käsitelty etuuspohjaisina järjestelyinä. TyEL:n jakojärjestelmään suoritettavat maksut on käsitelty maksupohjaisina järjestelyinä.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot	31.12.2012	31.12.2011	1.1.2011
Varojen käypä arvo	470	439	724
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	-497	-433	-695
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	-	-
Nettosaaminen (+)/-velka (-) taseessa	-27	6	30

Taseeseen kirjatut varat ja velat

Varat	13	6	30
Velat	40	-	-
Nettovarvat (+)/velat (-)	-27	6	30

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy

Pohjola Pankki Oyj:n osakkeita	21	14	26
OP-ryhmään kuuluvien yritysten liikkeeseen laskemia arvopapereita	10	5	22
Muita saamisia OP-ryhmään kuuluvilta yrityksiltä	22	42	-
OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin käytössä olevat kiinteistöt	11	10	5
Yhteensä	64	71	53

Etuuspohjaiset eläkekulut tuloslaskelmassa

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	14	13
Korkomenot	19	29
Varojen odotettu tuotto	-25	-48
Yhteensä tulo (-) / kulu (+) sisältyy henkilöstökuluihin	8	-6

Tilikauden aikana muihin laajan tuloksen eriin kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)

	-50	-38
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut kumulatiiviset vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-306	-256
		-218

Järjestelyyn kuuluvien varojen totetunut tuotto (+) / tappio (-)

	35	-296
--	-----------	-------------

Järjestelyihin kuuluvien varojen pitkäaikainen tuotto-odotus perustuu pitkiin historiallisiin aikasarjoihin ja tutkimuksiin eri omaisuusluokkien riskipreemioista. Odotettu tuotto on määritelty yhtenäisesti, ottaen huomioon historialliset tuotot, markkinoiden nykyinen tila sekä varojen strateginen jako.

Veloitteen nykyarvon muutokset	31.12.2012	31.12.2011
Veloitteen nykyarvo 1.1.	433	695
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	14	13
Korkomenot	19	29
Vakuutusmatemaattiset tappiot ja voitot	44	-237
Maksetut etuudet	-15	-16
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-
Veloitteen täyttäminen	-	-
Jakosuhteen muutos	-	-52
TyEL:n korkoeron tuotto ja vanhuuseläkkeiden vastuun kasvu (netto)	2	2
Veloitteen nykyarvo 31.12.	497	433

Varojen käypien arvojen muutokset	31.12.2012	31.12.2011
Varojen käypä arvo 1.1.	439	724
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	25	48
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-6	-345
Työnantajan suorittamat maksut	9	8
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-	-
Maksetut etuudet	-15	-16
Veloitteen täyttäminen	-	-
Jakosuhteen muutos	15	18
Siirto tasausjärjestelmään	-	-
TyEL:n korkoeron tuotto ja vanhuuseläkkeiden vastuun kasvu (netto)	2	2
Varojen käypä arvo 31.12.	470	439

Vuonna 2013 suoritettavien maksujen määrä etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn arvioidaan olevan 6 tuhatta euroa.

Merkittävimpien varojen ryhmien osuus järjestelyyn kuuluvien varojen koko käyvästä arvosta, %	31.12.2012	31.12.2011	1.1.2011
Osakkeet ja osuudet	18	17	32
Saamistodistukset	44	39	42
Kiinteistöt	13	13	19
Muut varat	25	31	7
Yhteensä	100	100	100

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset	2012	2011
Diskonnttauskorko, %	3,50	4,50
Varojen pitkäaikainen odotettu tuotto, %	4,90 - 5,10	6,20 - 6,60
Tuleva palkankorotusolettama, %	3,00	3,00
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,00 - 2,10	2,00 - 2,40
Vaihtuvuus, %	0,50 - 3,00	0,50 - 3,00
Inflaatio, %	2,00	2,00
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	11 - 21	10 - 16

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden ylikate ja kokemuseräiset tarkistukset	31.12.2012	31.12.2011	1.1.2011	31.12.2010*	31.12.2009*	31.12.2008*
Veloitteen nykyarvo	497	433	695	695	639	703
Varojen käypä arvo	-470	-439	-724	-724	-659	-828
Yli- tai alikate	27	-6	-30	-30	-20	-125
Velkojen kokemuseräiset tarkistukset	-24	-237	-7	-7	-17	-31
Varojen kokemuseräiset tarkistukset	-6	-345	22	22	20	-208

* IAS 19 laatimisperiaatteen muutosta vertailuvuosiin 2008-2010 ei ole oikaistu

LIITE 20. Velat luottolaitoksille, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Muut velat	2 570 000	2 070 000
Velat luottolaitoksille yhteensä	2 570 000	2 070 000

LIITE 21. Johdannaissopimukset, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkejohtannaiset	16 382	11 212
Johdannaissopimukset yhteensä	16 382	11 212

LIITE 22. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, tuhatta €	Keskikorko	31.12.2012	Keskikorko%	31.12.2011
Joukkovelkakirjalainat	2,74	6 109 687	3,38	5 423 085
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä		6 109 687		5 423 085

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset lainat

Laina	Kirjanpitoarvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank Covered Bond 2009	1 247 572	Kiinteä	3,125	19.11.2014
OP Mortgage Bank Covered Bond 2010	995 939	Kiinteä	2,375	15.06.2015
OP Mortgage Bank Covered Bond 2011	996 637	Kiinteä	3,250	01.04.2016
OP Mortgage Bank Covered Bond 2011	993 075	Kiinteä	3,500	11.07.2018
OP Mortgage Bank Covered Bond 2012	1 244 065	Kiinteä	1,625	23.05.2017
OP Mortgage Bank Private Placement 2012	99 942	Vaihtuva	3 kk eb	24.08.2017
OP Mortgage Bank rekisteröity Covered Bond (NSV)	114 652	Kiinteä	2,157	12.11.2024
OP Mortgage Bank Private Placement 2012	100 000	Vaihtuva	3 kk eb	18.12.2018
Arvostus	5 791 882			
Yhteensä	6 109 687			

LIITE 23. Varaukset ja muut velat, tuhatta €

31.12.2012 31.12.2011

Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	194	517
Eläkevelat	40	-
Siirtovelat		
Korkovelat	104 486	128 564
Muut	2 244	2 132
Varaukset ja muut velat yhteensä	106 964	131 213

LIITE 24. Verovelat, tuhatta €

31.12.2012 31.12.2011 1.1.2011

Tuloverovelat	435	267	202
Laskennalliset verovelat	-	-	86
Verovelat yhteensä	435	267	288

Verosaamisten ja -velkojen erittely

Laskennalliset verosaamiset

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	10	-	-
Muista eristä	102	88	-
Netotettu laskennallisista verovelosta	-77	-75	-
Yhteensä	35	13	-

Laskennalliset verovelat

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	2	8
Muista eristä	74	74	78
Netotettu laskennallisista verosaamisista	-77	-75	-
Yhteensä	-	-	86

Laskennallisten verojen muutokset

Laskennalliset verosaamiset/-velat 1.1.	-13	86
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Eläkevastuut	4	1
Verokannan muutos 1.1.2012	-	-3
Muut	-14	-90
Kirjattu taseeseen		
Muut	-	-
Kirjattu omaan pääomaan	-	-
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/ tappiot	-12	-10
Verokannan muutos 1.1.2012	-	4
Laskennalliset verosaamiset/ -velat yhteensä 31.12.	-35	-13

Tuloverosaamiset

Verosaamiset ja -velat yhteensä	400	254
--	------------	------------

LIITE 25. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Keskikorko%	-	1,96
OPA 1/2007 dep.vaihtuvakorkoinen 12.2.2017.	-	20 000
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla yhteensä	-	20 000

Debentuurilaina on lunastettu takaisin 14.5.2012, lainan eräpäivä olisi ollut 12.2.2017.

LIITE 26. Oma pääoma, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011	1.1.2011
Osakepääoma	60 000	60 000	60 000
Vapaat rahastot	235 000	175 000	85 000
Kertyneet voittovarat			
Edellisten kausien voitto	19 233	13 613	13 646
Tilikauden voitto	10 731	7 658	-
Oma pääoma yhteensä	324 964	256 271	158 646

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto on muodostunut OP-Pohjola osk:in pääomasijoituksesta 235.000.000 euroa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

	Yhteensä
Osakepääoma, euroa	60 000
Osakkeita, kpl	76 592
Osuus osakepääomasta, %	100

OP-Pohjola osk:n omistus OP-Asuntoluottopankki Oyj:stä on 100%.

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksanmiljoonaa viisisataatuhatta (8.500.000) euroa ja enimmäispääoma sataviisikymmentämiljoonaa (150.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on vähintään 34.000 kappaletta ja enintään 136.000 kappaletta. Osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus.

LIITE 27. Taseen luokittelu, tuhatta €

	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Varat					
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	53 300			53 300	53 300
Johdannaissopimukset		318 473		318 473	318 473
Saamiset asiakkailta	8 677 652			8 677 652	8 677 652
Osakkeet ja osuudet			17	17	17
Muut saamiset	77 854			77 854	77 854
Yhteensä 31.12.2012	8 808 806	318 473	17	9 127 296	9 127 296
Yhteensä 31.12.2011	7 713 051	198 380	17	7 911 448	7 911 448
Velat					
Velat luottolaitoksille	-		2 570 000	2 570 000	2 570 000
Johdannaissopimukset	-	16 382		16 382	16 382
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-		6 109 687	6 109 687	6 496 985
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-		-	-	-
Muut velat	-		106 964	106 964	107 398
Yhteensä 31.12.2012	-	16 382	8 786 651	8 803 033	9 190 765
Yhteensä 31.12.2011	-	11 212	7 644 564	7 655 777	7 819 760

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 387 298 tuhatta euroa kirjanpitoarvoa korkeampi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat olennaisesti kirjanpitoarvoja alhaisemmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittäminen nykyisessä markkinatilanteessa on vaikeaa. Muiden tase-erien osalta kirjanpitoarvot vastaavat oleellisilta osin käyviä arvoja.

LIITE 28. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti, tuhatta €

	31.12.2012	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
Käypiin arvoihin arvostetut varat	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	318 473	-	318 473	-
Yhteensä	318 473	-	318 473	-
	31.12.2011	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
Käypiin arvoihin arvostetut varat	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	198 380	-	198 380	-
Yhteensä	198 380	-	198 380	-
	31.12.2012	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
Käypiin arvoihin arvostetut velat	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	16 382	-	16 382	-
Yhteensä	16 382	-	16 382	-
	31.12.2011	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
Käypiin arvoihin arvostetut velat	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	11 212	-	11 212	-
Yhteensä	11 212	-	11 212	-

*Hierarkiatason 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A-omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OP-Pohjola-ryhmässä OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velkapaperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatason 3 ryhmään luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettujen lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä ei ole siirtoja käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä.

VASTUUSITOUMUKSIA JA JOHDANNAISIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 29. Taseen ulkopuoliset sitoumukset, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
Sitovat luottolupaukset	7 976	3 692
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 976	3 692

LIITE 30. Vuokrasopimukset, tuhatta €	31.12.2012	31.12.2011
---------------------------------------	------------	------------

OP-Asuntoluottopankki Oyj vuokralle ottajana

OP-Asuntoluottopankki Oyj on vuokrannut toimitilat OP-Pohjola osk:lta.

Maksetut toimitilojen vuokrat	43	33
-------------------------------	----	----

LIITE 31. Johdannaisopimukset, tuhatta €

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2012

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	585 259	12 947 452	2 330 000	15 862 711	318 473	16 382	328 295
Korkojohdannaiset yhteensä	585 259	12 947 452	2 330 000	15 862 711	318 473	16 382	328 295

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2011

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	4 909 134	7 500 000	2 000 000	14 409 134	198 380	11 212	328 295
Korkojohdannaiset yhteensä	4 909 134	7 500 000	2 000 000	14 409 134	198 380	11 212	328 295

Kaupankäynnin ja suojauksen johdannaiset yhteensä 31.12.2012

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	585 259	12 947 452	2 330 000	15 862 711	318 473	16 382	328 295
Johdannaiset yhteensä	585 259	12 947 452	2 330 000	15 862 711	318 473	16 382	328 295

Kaupankäynnin ja suojauksen johdannaiset yhteensä 31.12.2011

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	4 909 134	7 500 000	2 000 000	14 409 134	198 380	11 212	328 295
Johdannaiset yhteensä	4 909 134	7 500 000	2 000 000	14 409 134	198 380	11 212	328 295

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 32. Henkilöstö ja lähipiiri, tuhatta €

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuonna 2012 kuusi (6) henkilöä.

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n lähipiirin muodostavat emoyhtiö OP-Pohjola osk tytäryhtiöineen, OP-ryhmän eläkevakuutusyhteisöt OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö sekä yhtiön hallintohenkilöt.

OP-Pohjola osk:n tytäryhtiöt:

Pohjola-konserni (Emoyhtiö Pohjola Pankki Oyj)	Helsinki
Helsingin OP Pankki Oyj	Helsinki
OP-Kotipankki Oyj	Helsinki
OP-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki
OP-Henkivakuutus Oy	Helsinki
Helsingin Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy	Helsinki
OP IT-hankinta Oy	Helsinki

Liiketaapahtumat lähipiirin kanssa

	2012			2011		
	Emoyhtiö	Hallinto- henkilöt	Muut	Emoyhtiö	Hallinto-henkilöt	Muut
Muut saamiset	-	-	443 458	-	-	365 920
Muut velat	0	-	2 706 522	20 052	-	2 279 828
Korkotuotot			-55 386			-21 614
Korkokulut	127		-189 919	372		-179 891
Osinkotuotot						
Palkkiotuotot ja -kulut netto			2 106			1 388
Liiketoiminnan muut tuotot			-886			-
Liiketoiminnan kulut	136		2 270	83		2 485
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat						
Palkat ja palkkiot		13			10	
Tulospalkat		-	-		-	-
Lähipiirin omistamien Osakkeiden lukumäärä	76 592	-	-	76 592	-	-

Toimitusjohtajan palvelut on ostettu 1.8.2009 alkaen Pohjola Pankki Oyj:ltä. Kulut on kirjattu tuloslaskelmassa hallintokuluihin. Hallituksen jäsenille, jotka eivät ole OP-Pohjola osk:n tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa, maksetaan kokouspalkkiota 550 euroa kokoukselta. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä eläkesopimusta.

LIITE 33. Pitkäaikavälin kannustinjärjestelmät

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

OP-Asuntoluottopankki Oyj:ssä on käytössä johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella järjestelyyn kuuluva toimitusjohtaja voi saada osittain Pohjola Pankki Oyj:n osakkeina ja osittain rahana selvitettävän palkkion. Palkkion suuruus määräytyy asetettujen tavoitteiden perusteella ja suoritetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluttua. Osakkeina ja rahana maksettava palkkion arvo jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjaksoille henkilöstökuluihin.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä noudattaa 1.1.2011 voimaan tullutta finanssisektorin EU-tason muuttuvaa palkitsemista koskevia määräyksiä. Järjestelmä perustuu OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökohtaisiin tavoitteisiin. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon.

Lyhyen aikavälin ohjelma kattaa koko henkilöstön, sen ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan rahana. Järjestelmän kulut jaksotetaan maksuhetken asti muihin siirtovelkoihin. Velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä käypään arvoon. Lyhyen aikavälin palkkioiden osuus yhtiön henkilöstökuluista on vähäinen.

Henkilöstörahasto

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n työntekijät ovat OP-ryhmän henkilöstörahaston jäseniä. Voittopalkkioiden osuus yhtiön henkilöstökuluista on vähäinen.

LIITE 34. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

LIITE 35. Omat varat ja vakavaraisuus

Omien varojen ja vakavaraisuuden tiedot on esitetty toimintakertomuksessa.

LIITE 36. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n rahoitusvarat koostuvat liitetiedoissa 12-15 esitetyistä eristä. Rahoitusvaroista on kirjattu saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia 56 tuhatta euroa.

LIITE 37. Vastuut, tuhatta €

	31.12.2012 Kotimaa			31.12.2011 Kotimaa		
	Kirjanpito- arvo	Arvonalen- tumiset	Siirtyvä korko	Kirjanpitoarvo	Arvon- alentumiset	Siirtyvä korko
Varat						
Saamiset luottolaitoksilta	53 300	-	-	82 434	-	18
Saamiset asiakkailta	8 677 652	414	6 068	7 534 557	358	10 865
Johdannaissopimukset		-			-	
Muut		-			-	
Yhteensä	8 730 952	414	6 068	7 616 992	358	10 883
Taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Nostamattomat luotot ja limiitit	7 976	-		3 692	-	
Johdannaissopimukset	477 896	-		328 295	-	
Yhteensä	485 872	-		331 987	-	
Vastuut yhteensä	9 216 824	414	6 068	7 948 979	358	10 883

Johdannaissopimuksista on esitetty kirjanpitoon kirjattu positiivinen markkina-arvo.

LIITE 38. Vastuut sektoreittain, tuhatta €

	31.12.2012			31.12.2011		
	Taseen netto- vastuut	Taseen ulko- puoliset		Taseen netto- vastuut	Taseen ulkopuoliset	
	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä
Yritykset	31 099	14	31 112	38 989	18	39 007
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	53 300	477 896	531 196	82 452	328 295	410 747
Kotiitaloudet	8 652 622	7 962	8 660 584	7 506 434	3 674	7 510 108
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt						
Yhteensä	8 737 020	485 872	9 222 892	7 627 875	331 987	7 959 862

LIITE 39. Luottoriskit

Pankin keskeiset luottoriskimittarit osoittavat luottoriskitilanteen olevan vakaa. 31.12.2012 oli järjestämättömiä saamisia 2 879 tuhatta euroa. Saamisista ei ole kirjattu arvonalentumisia. Luottokanta oli hajautunutta. OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä ei ole asiakas-kokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät 10% omista varoista.

OP-Asuntoluottopankki Oyj:llä oli erääntyneitä saamisia 10 915 tuhatta euroa 31.12.2012. Erääntyneeksi saamiseksi on laskettu ne lyhennykset ja korot, jotka ovat olleet maksamatta yli 30 päivää, mutta alle 90 päivää, sekä näiden luottojen koko jäljellä oleva pääoma.

LIITE 40. Vastuut luottokelpoisuusluokittain, tuhatta €

Henkilövastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2012	31.12.2011
Taseen henkilövastuut luokka A	5 726 517	5 061 783
Taseen henkilövastuut luokka B	1 851 769	1 540 114
Taseen henkilövastuut luokka C	715 786	568 447
Taseen henkilövastuut luokka D	277 587	216 790
Taseen henkilövastuut luokka E	39 157	27 075
Taseen henkilövastuut luokka F	17 040	12 430
Taseen henkilövastuut luokittelematon	24 765	79 794
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut A	4 399	2 183
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut B	508	565
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut C	116	61
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut D	7	0
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut luokittelematon	2 933	864
Henkilövastuut yhteensä	8 660 584	7 510 108

Yritysvastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2012	31.12.2011
Taseen yritys vastuut luokka 2,0	164	175
Taseen yritys vastuut luokka 4,0	63	-
Taseen yritys vastuut luokka 4,5	2	7
Taseen yritys vastuut luokka 5,0	8 917	10 834
Taseen yritys vastuut luokka 5,5	18 380	22 378
Taseen yritys vastuut luokka 6,0	1 471	3 047
Taseen yritys vastuut luokka 6,5	1 235	346
Taseen yritys vastuut luokka 7,0	342	1 045
Taseen yritys vastuut luokka 7,5	55	-
Taseen yritys vastuut luokka 8,0	263	336
Taseen yritys vastuut luokka 8,5	-	565
Taseen yritys vastuut luokka 9,0	152	-
Taseen yritys vastuut luokka 10,0	40	225
Taseen yritys vastuut luokittelematon	15	30
Taseen ulkopuoliset yritys vastuut luokittelematon	-	-
Taseen ulkopuoliset yritys vastuut luokka 5,0	-	9
Taseen ulkopuoliset yritys vastuut luokka 5,5	5	5
Taseen ulkopuoliset yritys vastuut luokka 6,0	-	5
Taseen ulkopuoliset yritys vastuut luokka 10,0	9	-
Yritysvastuut yhteensä	31 112	39 007

LIITE 41. Varainhankinnan rakenne, tuhatta €

	31.12.2012	Osuus, %	31.12.2011	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	2 570 000	28,2	2 070 000	26,2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 109 687	67,1	5 423 085	68,6
Muut velat	107 398	1,2	131 480	1,7
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla yhteensä	-	-	20 000	0,3
Oma pääoma	324 964	3,6	256 271	3,2
Yhteensä	9 112 049	100,0	7 900 836	100,0

LIITE 42. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan, tuhatta €

31.12.2012	Alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 v	5 - 10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	53 300	-	-	-	-	53 300
Saamiset asiakkailta	211 377	647 162	3 094 853	2 705 191	2 019 069	8 677 652
Rahoitusvarat yhteensä	264 677	647 162	3 094 853	2 705 191	2 019 069	8 730 952
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	2 570 000	-	-	-	-	2 570 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	317 805	4 584 155	1 093 075	114 652	6 109 687
Rahoitusvelat yhteensä	2 570 000	317 805	4 584 155	1 093 075	114 652	8 679 687
31.12.2012		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		7 976	-			7 976
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		7 976	-			7 976
31.12.2011						
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	82 434	-	-	-	-	82 434
Saamiset asiakkailta	185 338	517 404	2 506 787	2 262 029	2 062 999	7 534 557
Rahoitusvarat yhteensä	267 772	517 404	2 506 787	2 262 029	2 062 999	7 616 992
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	2 070 000	-	-	-	-	2 070 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	999 516	3 431 583	991 985	-	5 423 085
Rahoitusvelat yhteensä	2 070 000	999 516	3 431 583	991 985	-	7 493 085
31.12.2011		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		3 692	-			3 692
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		3 692	-			3 692

LIITE 43. Rahoitusriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n merkittävin rahoitusriskin lähde on keskittynyt varainhankinta. OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiuden hoito on keskitetty Pohjola Pankkiin ja tästä syystä myös OP-Asuntoluottopankki Oyj voi hyödyntää OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiusreservettä. OP-Asuntoluottopankki Oyj:n hallitus on asettanut rahoitusriskin riskirajaksi, että kuuden kuukauden jakson aikana erääntyvät kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat eivät saa ylittää nimellisarvoltaan 1,5 miljardia euroa. Vuonna 2012 raja ei ylittynyt.

LIITE 44. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan, tuhatta €

Sopimuksen mukaiset uudelleenhinnoittelupäivät tai niitä aikaisemmat eräpäivät 31.12.2012.

31.12.2012	1 kk tai alle	> 1 - 3 kk	> 3 kk - 12 kk	> 1-2 v	> 2 v - 5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	53 300	-	-	-	-	-	53 300
Saamiset asiakkailta	2 872 901	2 232 328	3 488 731	11 269	47 108	25 314	8 677 652
	2 926 201	2 232 328	3 488 731	11 269	47 108	25 314	8 730 952
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	2 570 000	-	-	-	-	-	2 570 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	199 942	317 805	1 247 572	3 236 641	1 107 727	6 109 687
Rahoitusvelat yhteensä	2 570 000	199 942	317 805	1 247 572	3 236 641	1 107 727	8 679 687
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	-	-	-	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä	-	-	-	-	-	-	-
31.12.2011							
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	82 434	-	-	-	-	-	82 434
Saamiset asiakkailta	2 618 430	1 816 426	3 032 521	9 827	35 041	22 313	7 534 557
	2 700 864	1 816 426	3 032 521	9 827	35 041	22 313	7 616 992
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	2 070 000	-	-	-	-	-	2 070 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	1 194 645	-	-	3 236 454	991 985	5 423 085
Rahoitusvelat yhteensä	2 070 000	1 194 645	-	-	3 236 454	991 985	7 493 085
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	20 000	-	-	-	-	20 000
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä	-	20 000	-	-	-	-	20 000

LIITE 45. Korkoriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n korkoriskimittarina käytetään tunnuslukua, jossa 1 prosenttiyksikön korkotason nousun vaikutusta korkoposition nykyarvoon ilman asiakasmarginaalia verrataan pankin omiin varoihin. Vuoden lopussa tunnusluvun arvo oli käytännössä 0,13 %. Mittarille asetetut riskirajat olivat +/-1,0 %. Pankin korkoriskiä voidaan pitää pienenä.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Tuhatta euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
			31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Korkoriski (1)	korko	1 %-yksikköä	-423,1	149,7	-319,4	110,8

(1) Nettoherkkyys kaikkien korkojen samanaikaiselle muutokselle vastaavana ajankohtana oli -423,1.

LIITE 46. Kiinteistöriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n haltuun ei ole joutunut maksamattoman saamisen vuoksi kiinteistöjä, asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osakkeita tai osuuksia.

OP-ASUNTOLUOTTOPANKKI OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 6. päivänä helmikuuta 2013

Harri Luhtala

Elina Ronkanen-Minogue

Hanno Hirvinen

Mika Helin

Mikko Hyttinen

Sakari Haapakoski

Lars Björklöf

Lauri Iloniemi

Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 18.päivänä helmikuuta 2013

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Juha-Pekka Mylén
KHT

KPMG Oy Ab
PL 1037
00101 HELSINKI

Käyntiosoite:
Mannerheimintie 20 B
00100 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
Faksi 020 760 3897
www.kpmg.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka rikkoneet luottolaitostoiminnasta annettua lakia, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Toimintakertomus antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsinki 18. helmikuuta 2013

KPMG OY AB

Jukka-Pekka Mylén
KHT